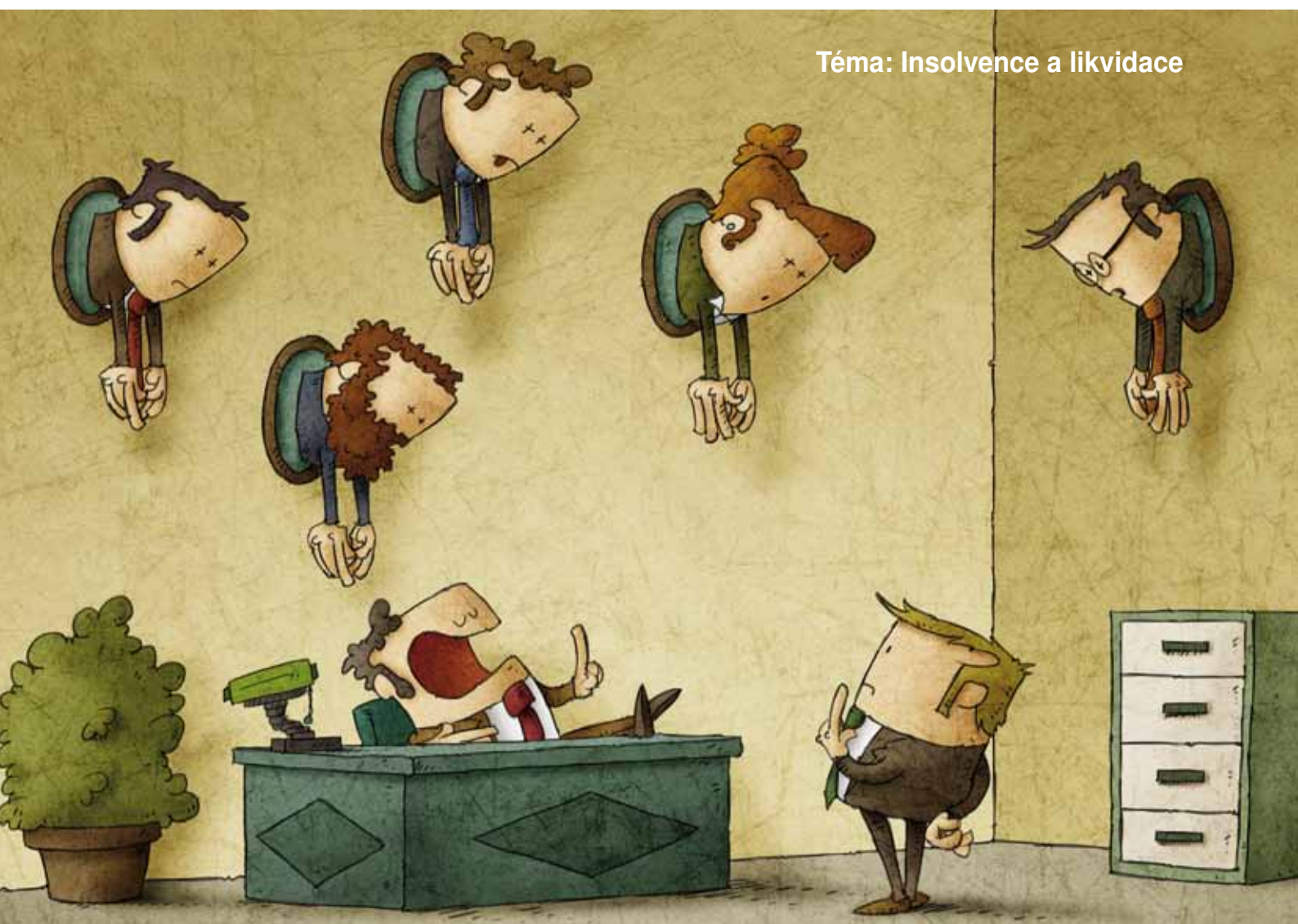

AUDITOR

časopis Komory auditorů České republiky číslo 5/2022

Téma: Insolvence a likvidace

aktuality • informace z komory • stanoviska, názory, diskuze
• nabídka vzdělávacích akcí • auditorské postupy • vybrané účetní
problémy • daňová a právní problematika • informace ze zahraničí

Obsah

AKTUALITY

Ze zasedání Výkonného výboru KA ČR.....	2
Profesní komory obnovily společná setkání a nabídly vládě spolupráci.....	2
Spolupráce s ukrajinskými auditory a pomoc Ukrajině.....	3
Pohyblivý příspěvek pro rok 2022 je splatný do 30. června 2022.....	3

TÉMA ČÍSLA – INSOLVENCE A LIKVIDACE

Editorial.....	4
Insolvenční řízení a porušení předpokladu trvání podniku v dohledné budoucnosti (Jiří Pelák, Monika Randáková).....	5
Vybrané aspekty znaleckého ocenění při insolvenčním řízení (Barbora Rýdlová, Marek Jindra).....	10
Praktické aspekty procesu obecné zkoušky insolvenčního správce (Eva Bistárová, Silvia Fencáková).....	16
Likvidace obchodních korporací (Marek Jošt).....	20
Rozhovor se Zdeňkem Strnadem Insolvenční praxe z pohledu insolvenčního soudce.....	27

NA POMOC AUDITORŮM

Dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu	
Rezerva na nevyčerpanou dovolenou.....	31
Hugo a Sally se opět baví o rezervách.....	8, 13, 18, 22, 28

Toto číslo vyšlo 31. 5. 2022

Co pro vás připravuje výbor pro metodiku auditu

Michal Štěpán

Myslel jsem si, že letošní začátek roku bude po dvou covidových letech normálním auditorským jarem, kdy budeme řešit opět jen běžné účetně-auditorské záležitosti. Bohužel toto očekávání vzalo 24. únorem za své. Válka na Ukrajině, nezměrně tragická sama o sobě, přináší významné dopady a nejistoty, s nimiž není jednoduché se v účetních závěrkách a souvisejících auditorských zprávách vypořádat. Na začátku března jsme vydali doporučení pro audity účetních závěrek za rok 2021. Bohužel se obávám, že složitě období přetrvá i v delším horizontu a vyhodnocování dopadů války na Ukrajině a souvisejících vlivů na ekonomiku jako celek bude vážným tématem i pro audity účetních závěrek za rok 2022.

V oblasti auditorské metodologie je pro nejbližší období důležitá novelizace mezinárodního auditorského standardu ISA 315 *Identifikace a vyhodnocení rizik materiální nesprávnosti* účinná pro audity účetních závěrek sestavených za období počínající 15. prosincem 2021 nebo po tomto datu. V návaznosti na tuto novelizaci standardu se chystáme provést aktualizaci souvisejících formulářů v Příručce KA ČR pro provádění

auditů. Vydání aktualizovaných formulářů očekávám na podzim letošního roku.

Zároveň byl novelizován i standard ISRS 4400 *Dohodnuté postupy* účinný pro zakázky, jejichž podmínky jsou sjednány 1. ledna 2022 nebo po tomto datu. Momentálně pracujeme na aktualizaci pomůcek KA ČR, které jsou postaveny na tomto standardu (například pomůcka pro zprávu o věcných zjištěních pro prokázání skutečnosti, že se nejedná o podnik v obtížích).

Také jsme zkraje roku zveřejnili příklad zprávy auditora k zahajovací rozvaze. Tento příklad si neklade za cíl být univerzálním řešením všech specifických situací vznikajících při přeměnách. Ale věříme, že přispěje k sjednocování praxe, zejména k ověřování věcné správnosti skutečností vykazovaných v zahajovacích rozvahách.

Všechny výše zmíněné dokumenty najdete na příslušných stránkách komory.

A abych nezapomněl, Hugo a Sally mají třetího do party – asistenta Mojžíra. Krátce se s ním setkáte v tomto čísle. A pokud se Mojžíra osvědčí, možná se s ním v budoucnu budete potkávat i častěji.

Michal Štěpán
předseda výboru
pro metodiku auditu

Ze zasedání Výkonného výboru KA ČR

Výkonný výbor se na svém zasedání, které se uskutečnilo v Praze dne 11. dubna 2022, zabýval jak standardní agendou, tak aktuálními činnostmi jednotlivých odborných výborů KA ČR. Významnou částí jednání byla diskuze o navržených změnách vnitřních předpisů, které budou předloženy na listopadovém sněmu KA ČR.

Výkonný výbor schválil:

- rozšíření počtu auditorských společností, které mohou poskytovat interní vzdělávání, které se započítává do KPV,
- jmenování nového člena podvýboru pro AML a etiku.

Výkonný výbor dále projednal:

- návrh úpravy Zkušebního řádu, Kárného řádu, Dozorčího řádu, Volebního řádu a Jednacího řádu, které budou předloženy na listopadovém sněmu KA ČR,
- a schválil návrh úpravy Vnitřního předpisu pro KPV statutárních auditorů,
- žádost auditora o obnovení auditorského oprávnění,
- vývoj v kauze jedné auditorské společnosti a schválil podání podnětu Dozorčí komisi KA ČR ve věci této společnosti
- a schválil návrh osnovy a postupu přípravy pomůcky pro ISQM 1

a vzal na vědomí:

- informaci o plnění rozpočtu komory za období leden–březen 2022,
- zápisy ze zasedání prezidia, výborů a komisí,
- informace o slibu nových auditorů,
- legislativní monitoring,
- statistiku o uložených kárných opatřeních.

Jiří Mikyna
ředitel úřadu
Komory auditorů ČR

Profesní komory obnovily společná setkání a nabídly vládě spolupráci

Ve středu 6. dubna 2022 proběhlo poprvé po covidové pandemii tradiční setkání prezidentů profesních komor zřízených zákonem, tedy České advokátní komory, České komory architektů, České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, České lékárnické komory, České lékařské komory, České stomatologické komory, Komory patentových zástupců ČR, Komory veterinárních lékařů ČR, Komory auditorů ČR, Komory daňových poradců ČR, Notářské komory ČR a Exekutorské komory ČR. Za Komoru auditorů ČR se setkání zúčastnili prezidentka Irena Liškařová a viceprezident Pavel Kulhavý.

Zástupci komor informovali kolegy o aktuálním dění ve svých profesních organizacích, diskutovali o současném dění na Ukrajině a podpoře, pomoci a podmínkách pro začlenění ukrajinských uprchlíků do systému v ČR. Také se mluvilo o vinklaření, srovnání úrovně vzdělávání u nás a v zahraničí, poměru zahraničních studentů v ČR nebo o aprobacích či profesních zkouškách. Prostor dostalo i téma svobodného přístupu k informacím, konkrétně nejasné znění zákona č. 106/1999 Sb. a potřeba jeho zpřesnění.

Další podstatnou částí diskuze bylo téma informačních systémů, digitalizace a související ICT témata. Zástupci advokátní komory

navrhli spolupráci při automatizaci, digitalizaci a robotizaci, s níž mají zkušenosti. Projednávala se také situace soudních znalců, kterých v současné době výrazně ubývá.

Zástupci komor také vyjádřili zájem o znovuoobnovení pravidelných setkání s premiérem a spolupráci s vládou s ohledem na samosprávu profesních komor. Došlo také na oživení myšlenky Vladimíra Jirouska o společném orgánu, kanceláři všech profesních komor a byl stanoven termín předvánočního setkání profesních komor. Setkání se uskutečnilo 7. prosince 2022 v Královské kolegiální kapitule sv. Petra a Pavla na Vyšehradě.

-vk-

Zdroj: Ladislav Šolc

Spolupráce s ukrajinskými auditory a pomoc Ukrajině

Nedávno se na úřad komory obrátila auditorská společnost, člen KA ČR, ve věci pomoci ukrajinským auditorům. Komora jako zákonem zřízená profesní organizace nemůže poskytnout finanční podporu bez souhlasu svých

členů. V případě zájmu o zapojení se do pomoci ukrajinským auditorům nabízí komora zprostředkování potřebných kontaktů.

V roce 2013 byla podepsána memoranda s Komorou auditorů Ukrajiny a Svazem auditorů

Ukrajiny, spolupráce s těmito organizacemi pokračuje a během jednání prezidia KA ČR v pondělí 2. května 2022 se uskutečnilo on-line jednání s ukrajinskými kolegy.

-vk-

Pohyblivý příspěvek pro rok 2022 je splatný do 30. června 2022

Jako každoročně jste i letos do 31. března podávali dle § 3 Příspěvkového řádu KA ČR vyúčtování příspěvků. Toto vyúčtování mají podávat na komoru všichni auditori a auditorské společnosti. Příspěvky na činnost komory auditorů jsou hrazeny povinně ze zákona o auditorech ve výši stanovené Příspěvkovým řádem.

Splatnost pohyblivého příspěvku pro rok 2022 je dle § 4 odst. 2 Příspěvkového řádu do 30. června 2022. Základem pro výpočet pohyblivého příspěvku jsou v souladu s Příspěvkovým řádem příjmy (tržby) bez DPH dosažené v předcházejícím roce, tedy v roce 2021, za auditorské služby konané na území České republiky.

Sazba pohyblivého příspěvku je stanovena podle Příspěvkového řádu na 0,5 % z uvedeného základu.

Ti, kteří doposud nepodali formulář vyúčtování příspěvků za auditora nebo za auditorskou společnost, mají stále možnost ho vyplnit

prostřednictvím on-line aplikací na stránkách komory. Elektronickou verzi formulářů vyúčtování příspěvků najdete po přihlášení pod svým uživatelským jménem a heslem nebo pod uživatelským jménem a heslem auditorské společnosti v sekci Pro členy / On-line formuláře / Vyúčtování – auditor, resp. Vyúčtování – auditorská společnost. Ve formuláři se automaticky zobrazí osobní údaje auditora nebo název a IČO auditorské společnosti včetně evidenčního čísla (dříve číslo oprávnění).

Druhou možností je využít formulář vyúčtování příspěvků, který naleznete rovněž na webových stránkách komory v části Pro členy / sekce Formuláře, kde si jej lze stáhnout a po vyplnění zaslat e-mailem na adresu pagacova@kacr.cz nebo rojкова@kacr.cz nebo kacr@kacr.cz nebo ho lze zaslat do datové schránky KA ČR či poštou.

Pohyblivý příspěvek se zasílá na bankovní účet KA ČR číslo 87039011/0100. Variabilní symbol

je u auditorů ve struktuře xxxx31, z toho xxxx je evidenční číslo (číslo oprávnění) a u auditorských společností ve struktuře xxx32, z toho xxx je evidenční číslo. Variabilní symbol je třeba uvádět přesně, slouží k identifikaci plátce.

Pokud vypočtená výše pohyblivého příspěvku zaokrouhlená na celé koruny směrem dolů nepřesáhne 200 Kč, pohyblivý příspěvek se neodvádí, nicméně vyúčtování je třeba provést některým ze dvou uvedených způsobů. Vyúčtování příspěvků je třeba zaslat i v případě, že auditor neměl žádné tržby za provádění auditorské činnosti nebo provádí auditorskou činnost jménem auditorské společnosti. V případě pozdního zaplacení příspěvku je třeba počítat s úhradou úroku z prodlení.

Veronika Rojková
evidence auditorů KA ČR

Editorial

Číslo, které právě držíte v rukou, se zaměřuje na insolvence a likvidace. Tato témata jsou velice široká, a proto bylo docela obtížné rozhodnout, kterou oblast a z jakého úhlu pohledu vybrat.

První publikovaný článek nejprve stručně popisuje samotný průběh insolvenčního řízení, následně se zabývá úvahami nad (ne) porušením předpokladu nepřetržitého trvání podniku v dohledné budoucnosti (going concern) a přístupy auditora k jeho aplikaci v okamžiku rozhodnutí o úpadku, v okamžiku prohlášení konkurzu, povolení reorganizace nebo při schválení reorganizačního plánu a jeho realizaci.

Autoři dalšího příspěvku se věnují roli znalce při oceňování majetkové podstaty v insolvenčním řízení. Jejich cílem je seznámit

čtenáře především se specifiky a předpoklady takového ocenění.

Vzhledem k tomu, že se řadu let věnuji procesu vzdělávání a na komoře se momentálně účastním procesu odborné přípravy uchazečů na vstup do auditorské profese, oslovila jsem odpovědné pracovnice na ministerstvu spravedlnosti, aby nás seznámily s tím, jaké podmínky a požadavky jsou kladeny na uchazeče, kteří mají zájem stát se insolvenčními správci. Porovnání auditorské zkoušky a zkoušky insolvenčního správce je velice zajímavé a doufám, že vás stejně jako mě utvrdí v tom, že odborná připravenost uchazečů na vysoké úrovni v jakékoli profesi je velmi důležitá a nezastupitelná.

Poslední příspěvek nás seznamuje s celým procesem likvidace bez právního nástupce, a to jak z pohledu legislativní úpravy, účetnictví, daní, tak i z pohledu aplikace vybraných auditorských standardů na tuto problematiku.

Na závěr mi dovoluje zaměřit vaši pozornost na rozhovor, který jsem vedla se soudcem Krajského soudu v Českých Budějovicích a který cílí především na nejobsáhlejší oblast insolvenční praxe, a to je proces oddlužení.

Věřím, že obsahové zaměření jednotlivých příspěvků pro vás bude zajímavé a že informace takto získané využijete i ve své odborné praxi. Přeji vám zajímavé a inspirativní čtení.

Monika Randáková
editorka tohoto čísla

Insolvenční řízení a porušení předpokladu trvání podniku v dohledné budoucnosti

Jiří Pelák

Insolvenční řízení je složitý a zdlouhavý právní proces, který má svá přesná pravidla. Abychom mohli zodpovědět otázku, zda rozhodnutí o úpadku či prohlášení konkurzu, případně povolení reorganizace znamená vždy porušení předpokladu trvání podniku v dohledné budoucnosti, popíšeme si stručně nejprve samotný průběh insolvenčního řízení (konkrétně konkurz a reorganizaci).

Monika Randáková

Průběh insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je vždy zahájeno na návrh. Ten může být podán jak dlužníkem, tak jakýmkoli jeho věřitelem, který má vůči dlužníkovi splatnou pohledávku. Po této tzv. návrhové fázi následuje fáze zjišťovací, kdy insolvenční soud zjišťuje, zda se dlužník objektivně nachází v úpadku.

Pokud dojde k závěru, že jsou naplněny znaky úpadku, vydá rozhodnutí o úpadku dlužníka.

V rámci tohoto rozhodnutí ještě nemusí být vždy zřejmé, jakým způsobem se bude úpadek dlužníka řešit, tj. zda bude prohlášen konkurz nebo povolena reorganizace.¹ V následující fázi řízení je tedy nezbytně nutné, aby věřitelé dlužníka obdrželi relevantní informace o dlužníkově finanční situaci a mohli rozhodnout o způsobu řešení úpadku. Soudem jmenovaný insolvenční správce v této fázi má za úkol sepsat majetkovou podstatu dlužníka, vytvořit seznam přihlášených věřitelských nároků a připravit zprávu o finanční situaci dlužníka. Tato fáze insolvenčního řízení končí rozhodnutím soudu o způsobu řešení úpadku.

V případě, že byl prohlášen konkurz na majetek dlužníka, dochází k poměrnému uspokojování věřitelských nároků z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty dlužníka. Insolvenční správce v průběhu realizační fáze rozprodává majetkovou podstatu dlužníka, ze získaných peněžních prostředků hradí náklady spojené se správou a údržbou majetkové podstaty. Zbýlý výtěžek se pak poměrně rozdělí na základě rozvrhového usnesení mezi nezajištěné insolvenční věřitele.² Tato realizační fáze končí vydáním konečné zprávy, ve které insolvenční správce shrne všechny kroky, které v průběhu konkurzu učinil. Po schválení této zprávy a splnění rozvrhového usnesení lze podat návrh na zrušení konkurzu, čímž insolvenční řízení řešením konkurzu končí.

V případě, že byla insolvenčním soudem povolena reorganizace, začíná běžet lhůta pro sestavení

reorganizačního plánu. Jedná se o dokument, ve kterém se vymezuje právní postavení dotčených osob s cílem nastavit zde taková opatření, aby došlo v budoucnu k ozdravení provozu dlužníkovy podniku. Reorganizační plán musí být sestaven tak, aby údaje v něm obsažené věrně zobrazovaly ekonomické a právní možnosti dlužníka (§ 340 odst. 3 zákona o úpadku a způsobech jeho řešení, insolvenční zákon, dále „InsZ“). Zároveň reorganizační plán musí obsahovat informace o tom, jakým způsobem budou uspořádány vzájemné vztahy mezi dlužníkem a jeho věřiteli. Sestaven může být jak dlužníkem (má na to obecně přednostní právo), tak i některým z jeho věřitelů. Aby mohla být reorganizace provedena, musí dojít ke schválení reorganizačního plánu jednotlivými skupinami věřitelů, teprve pak může být reorganizační plán realizován. Reorganizace tedy znamená postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkovy podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění věřiteli (§ 316 InsZ). V průběhu reorganizace jsou insolvenčnímu soudu předkládány zprávy insolvenčního správce a věřitelského výboru o plnění reorganizačního plánu dlužníkem. Samotný proces reorganizace končí, pokud dlužník splní všechna opatření uvedená v reorganizačním plánu. O splnění reorganizačního plánu opět insolvenční soud vydá rozhodnutí. Pokud ale nedojde ke schválení reorganizačního plánu nebo pokud schválený reorganizační plán nebude plněn, insolvenční soud rozhodne o prohlášení konkurzu na majetek dlužníka.

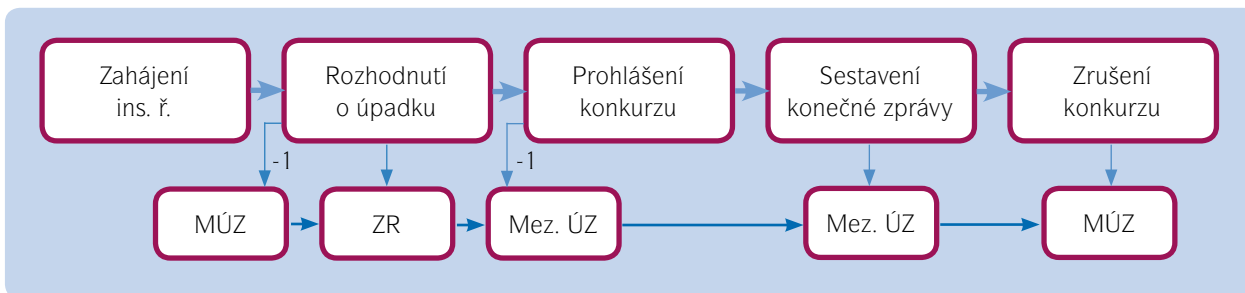
Legislativní proces insolvenčního řízení a jeho významné okamžiky souvisí i s okamžiky, ke kterým jsou sestavovány buď mimořádné, nebo meztimní účetní závěrky. Schémata č. 1 a č. 2 zobrazují průběh konkurzu a reorganizace z hlediska těchto okamžiků.

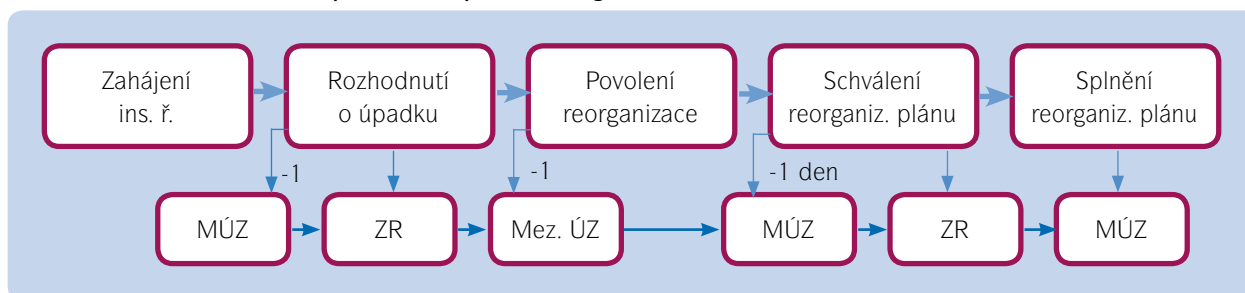
¹ Vycházíme z toho, že rozhodnutí o úpadku není spojeno s prohlášením konkurzu nebo s povolením reorganizace.

² V rámci stručného popisu realizace konkurzu abstrahujeme od uspokojování zajištěných věřitelů v průběhu konkurzu.

Průběh insolvenčního řízení při řešení úpadku konkurzem

Průběh insolvenčního řízení při řešení úpadku reorganizací

Pozn.: ins. ř. – insolvenční řízení, MÚZ – mimořádná účetní závěrka, ZR – zahajovací rozvaha, Mez. ÚZ – mezitimní účetní závěrka

Pohled auditora na trvání podniku

Podle § 7 odst. 3 zákona o účetnictví je každá účetní jednotka povinna sestavit účetní závěrku za předpokladu, že v dohledné budoucnosti bude pokračovat ve své činnosti. V případě, že by nastaly okolnosti, které by účetní jednotce v pokračování činnosti zabraňovaly, je povinna použít účetní metody způsobem, které budou odpovídat dané situaci.

Auditoři však používají jemnější škálu pro rozlišení schopnosti účetní jednotky pokračovat ve své činnosti. Konkrétně se jedná o čtyři scénáře, které se liší v charakteru okolností, které by mohly zpochybnit schopnost účetní jednotky pokračovat v činnosti v dohledné budoucnosti:

- 1) Nebyly shledány žádné okolnosti, které by mohly významně zpochybnit trvání podniku.
- 2) Byly shledány okolnosti, které by mohly významně zpochybnit trvání podniku, ale další posouzení vedlo k závěru, že vzhledem k omezenému rozsahu jejich potenciálního dopadu a/nebo nízké pravděpodobnosti toho, že takové dopady nastanou, nepředstavují tyto okolnosti materiální nejistotu ohledně trvání podniku.
- 3) Shledané okolnosti, které by mohly významně zpochybnit trvání podniku, vzhledem k závažnosti rozsahu jejich potenciálního dopadu a pravděpodobnosti toho, že tyto dopady nastanou, vedou k materiální nejistotě ohledně trvání podniku.
- 4) Shledané okolnosti vedou k závěru, že použití předpokladu trvání podniku v účetní závěrce již není vhodné.

Materiální (tzn. významnou) nejistotou dle scénáře č. 3 se rozumí situace, při které auditor musí trvat

na tom, aby v příloze účetní závěrky byly podány informace vymezené v ISA 570 odst. 19. Jedná se o situaci, kdy účetní jednotka čelí reálné hrozbě, že se jí nemusí podařit prodat aktiva a vypořádat závazky způsobem odpovídajícím běžnému provozu. Pojem „materiální“ není použit náhodou, jedná se o takovou nejistotu ohledně trvání podniku, že bez explicitního uvedení v účetní závěrce, že pokračování v činnosti v dohledné budoucnosti je nejisté, by účetní závěrka byla v očích jejich uživatelů zavádějící, resp. nepodávala by věrný a poctivý obraz.

I scénář č. 2 však může vyžadovat dodatečný popis v příloze účetní závěrky, aby dokreslil, v jaké situaci se účetní jednotka nachází, a to proto, že bez uvedení takových informací by byl obraz účetní jednotky neúplný, a tedy opět zavádějící. Nicméně cílem takového popisu není vyjádření reálné hrozby možného ukončení činnosti, nýbrž podání vysvětlení ohledně příčin, které např. významně a negativně ovlivnily poměrové ukazatele a účetní hodnoty položek účetní závěrky, přičemž aby hrozilo ukončení činnosti, musela by se situace ještě podstatně zhoršit nebo být výrazněji nejistá. Pokud navíc auditor usoudí, že uvedené informace jsou zásadní pro pochopení finanční situace a výkonnosti účetní jednotky, ve své zprávě na tyto informace upozorní pomocí zdůraznění skutečnosti ve zvláštním odstavci.

Úpadek vs. okolnosti, které mohou významně zpochybnit trvání podniku

Je možné konstatovat, že když došlo ke zjištění úpadku účetní jednotky soudem na základě § 3 InsZ, je zpochybněno trvání podniku v dohledné budoucnosti? Na první pohled by se mohlo zdát, že odpověď na položenou otázku je jednoduše „ano“. Opak je ale

pravdou. Rozhodnutí soudu o úpadku není samo o sobě tzv. okolností, která může významně zpochybnit trvání podniku. Rozhodnutí soudu je jen administrativním rozhodnutím o tom, že byla naplněna definice úpadku dle InsZ.

Místo převzetí názoru soudu na existenci úpadku se auditor zabývá:

- a) identifikací okolností, které mohou významně zpochybnit trvání podniku, a
- b) rozsahem a pravděpodobností jejich potenciálního dopadu.

Přitom se rozhodnutí soudu stává důležitým zdrojem informací, protože (obdobně jako soud) auditor bude muset vyhodnotit skutkovou podstatu případu, aby dospěl k názoru ohledně uvedených otázek a) a b).

Okolnosti, které mohou významně zpochybnit trvání podniku, obvykle spočívají v provozních obtížích (např. ztráta významného zákazníka), finančních obtížích (např. záporný vlastní kapitál, záporný čistý pracovní kapitál, záporná EBITDA nebo nesplácení dluhů) nebo jiných obtížích (např. prohra v závažném soudním sporu). Příklady těchto okolností uvádí ISA 570 v odst. A3.

V InsZ je úpadek definován buď jako platební neschopnost, nebo jako předlužení.

Úpadek ve formě platební neschopnosti znamená, že dlužník má více věřitelů, má peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen plnit. Za neschopnost plnit peněžité závazky se pak považují situace, kdy dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, neplní je po dobu delší tří měsíců po lhůtě splatnosti nebo není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Naopak pokud dlužník vyhoví nárokům na tzv. mezeru krytí, má se za to, že své dluhy plnit schopen je.

O úpadek ve formě předlužení se jedná, pokud má dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Hodnotou majetku se přitom nerozumí jeho hodnota v účetnictví, nýbrž se při jejím stanovení přihlíží v zásadě k tomu, co majetek může dlužníkovi přinést.

Z definice obou typů úpadků je patrné, že skutkové okolnosti, které povedou k vyhlášení úpadku, lze vždy označit za okolnosti, které mohou významně zpochybnit trvání podniku. Jak předlužení, tak neschopnost splácet své dluhy se za takové okolnosti jednoznačně považují.

Dále je třeba se věnovat tomu, zda neexistují ještě další takové okolnosti, a dále tomu, jak závažné jsou potenciální dopady všech uvedených okolností a jak jsou pravděpodobné. Samotný fakt, že se účetní jednotka nachází v úpadku, tedy ještě automaticky neznamená, že nebude schopna nadále pokračovat v činnosti. Mohou tedy nastat již uvedené scénáře č. 2 až č. 4. Vyhlášení úpadku v podstatě potvrzuje, že existují okolnosti, které mohou významně zpochybnit trvání podniku, rozhodující však bude vyhodnocení jejich dopadu.

Máme za to, že vyhlášení úpadku by mělo být zmíněno v příloze účetní závěrky, i pokud se bude jednat jen o scénář č. 2, tj. o situaci, kterou auditor nevyhodnotí ani jako významnou nejistotu (např. v situaci, kdy vyhlášení úpadku bude důsledkem handrkování účetní jednotky s jejími věřiteli spíše než důsledkem finančních obtíží).

Pokud však auditor zjistí, že dlužník v úpadku má např. objektivní problémy s likviditou, nebo že navíc ke skutečnostem vedoucím k úpadku došlo ještě ke zrušení kontraktu s klíčovým odběratelem nebo k významnému narušení vztahů s dodavatelskými řetězci, pravděpodobně nastane scénář č. 3 (materiální nejistota) či přímo scénář č. 4 (předpoklad trvání podniku není vhodný).

Insolvenční soud již při vyhodnocování stavu úpadku může zjistit, že není možné aplikovat jiný způsob řešení úpadku než konkurz. V takovém případě soud prohlásí konkurz současně s rozhodnutím o úpadku, což je obvykle považováno za zpochybnění trvání podniku (viz dále).

Pokud soud současně nerozhodne o konkurzu, osud dlužníka budou mít v rukou věřitelé. To samo o sobě naznačuje materiální nejistotu ohledně pokračování podniku, což odpovídá scénáři č. 3. Nicméně tento závěr opět nemůže být přijat automaticky. To, že soud okamžitě s úpadkem nevyhlásil konkurz, neznamená, že tímto je konkurz vyloučen. Pokud auditor dospěje k závěru, že se konkurz jeví jako velmi pravděpodobný, půjde o okolnost zpochybňující trvání podniku a tedy scénář č. 4 (ke konkurzu viz dále). Na druhou stranu auditorovi mohou být předloženy jasné a přesvědčivé důkazy svědčící o menší závažnosti celé situace, takže nelze vyloučit ani scénář č. 2.

Vztah prohlášení konkurzu k trvání podniku

Prohlášením konkurzu na majetek dlužníka fakticky dochází k likvidaci podniku. Insolvenční správce musí činit kroky k tomu, aby rozprodal majetkovou podstatu dlužníka a následně poměrně uspokojil insolvenční věřitele. Proto by prohlášení konkurzu mělo být považováno za situaci, při které další použití předpokladu trvání podniku v dohledné budoucnosti není vhodné (scénář č. 4).

Vypadá to, že svou pohledávku do konkurzu přihlásil i nejméně závažnější věřitel, matka příroda, na tu jsou naše insolvenční předpisy krátké.

Kresba: Ivan Svoboda

V praxi může také nastat situace, že aktiva podniku nebo jeho části budou prodána jednou smlouvou. Při insolvenčním řízení nedochází k převodu majetku a dluhů spojených s podnikem (na rozdíl od běžného prodeje podniku nebo jeho části), ale jen k převodu majetku. Dluhy dlužníka (neboli věřitelské nároky) budou vypořádány při konkurzu až v rámci rozvrhového

usnesení. V důsledku tohoto způsobu prodeje se může zdát, že dochází alespoň částečně k uchování věcné podstaty podniku, neboť ten může pod jinou právní entitou a bez dluhů věcně fungovat dál. I v tomto případě se však jedná o porušení předpokladu trvání podniku z pohledu dlužníka v úpadku, protože rozprodej aktiv, byť jednou smlouvou, není obvyklým způsobem, jak

Hugo a Sally se opět baví o rezervách

1. Vyhodnocení rizik – úplnost

Sally, můžeš prosím poradit mému asistentovi Mojmírovi? Musím letět na schůzku s klientem.

Jasně. Povídej, Mojmíre.

Sally, dokončuji auditní plán. Můžu vyhodnotit, že v případě rezerv neexistuje žádné riziko, když jsou nemateriální? Nic bych tam tedy nedělal.

Rezervy jsou velmi specifická oblast. Obvyklým rizikem je u nich úplnost a správnost ocenění.

Jasně, takže i když tam má klient malé částky, existuje riziko, že to špatně spočítal a rezervy mají být větší.

Správně. Hlavně existuje riziko, že na nějakou rezervu klient úplně zapomněl.

Takže vždy alespoň nízké riziko na úplnost a ocenění.

Ano, například soudní spor, garance nebo uzavřená smlouva, která generuje ztrátu, již se nelze vyhnout, se mohou objevit u jakékoliv společnosti.

Jak ale zjistím, že jim nějaká rezerva chybí?

Na to existuje celá řada auditních postupů. Kromě dotazování zejména konfirmace od právníků, informace ze zápisů z jednání vedení a valných hromad nebo ze smluv.

Možná by mi mohl pomoci ten dotazníček s různými typy rezerv, co máme v naší metodice k vedení spisu.

Určitě ti pomůže, ale nemůžeš spoléhat jen na něj. Tvůj klient může mít i specifické rezervy, které dotazník neobsahuje, ty musíš doplnit na základě svých znalostí klienta a jeho činnosti.

realizovat jejich návratnost. O vypořádání dluhů způsobem jako při běžné činnosti se v tomto případě nedá hovořit vůbec.

Vztah povolení reorganizace a schválení reorganizačního plánu k trvání podniku

Samotné rozhodnutí o povolení reorganizace dává pouze možnost, že bude v budoucnu aplikován sanační způsob řešení úpadku. Tímto momentem je teprve spuštěn proces sestavení reorganizačního plánu, který je po jeho schválení nástrojem realizace procesu reorganizace. Platí ale, že po celou dobu, od podání insolvenčního návrhu přes rozhodnutí o úpadku a rozhodnutí o povolení reorganizace až do rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, musí podnik pokračovat ve své činnosti. Jinak by nebylo co dále reorganizovat.

V momentě vydání povolení reorganizace je míra nejistoty ohledně osudu účetní jednotky velmi vysoká, protože může být reorganizací zachráněna, ale pokud sestavení reorganizačního plánu selže, situace nakonec skončí konkurzem. Povolení reorganizace tedy splňuje atributy významné nejistoty (tj. scénáře č. 3). Zároveň je však nutné se ujistit, že reorganizace má reálnou šanci na úspěch. Pokud by tomu tak nebylo, jednalo by se o zpochybnění předpokladu trvání účetní jednotky a tedy o scénář č. 4.

Nicméně i pokud je reorganizace považována za jistou (obvykle byl-li schválen reorganizační plán), je vhodné zvážit, zda je použití předpokladu trvání podniku v účetnictví vhodné. Při reorganizaci obvykle dochází k nestandardnímu (vzhledem k běžnému podnikání) zániku části dluhů účetní jednotky, tj. účetnictví založené na předpokladu trvání podniku se nakonec nemusí jevit jako vhodné, a tak dojde k naplnění scénáře č. 4, přestože podnikání účetní jednotky může „přežít“.

Pokud však účetní jednotka a následně i auditor dospějí k názoru, že účetnictví založené na předpokladu trvání podniku je vhodné, bude účetní jednotka a auditor postupovat dle scénáře č. 2. V účetní jednotce by mělo být popsáno nakládání s dluhy a jejich účtování v rámci reorganizace, na což by auditor měl upozornit prostřednictvím zdůraznění skutečnosti, protože se jedná o mimořádný účetní postup. Scénář č. 3 (materiální nejistota) by se v této situaci aplikovat neměl, ledaže by vznikly pochybnosti o reálné schopnosti vedení účetní jednotky naplnit schválený reorganizační plán.

Závěr

Pokud dojde k vyhlášení úpadku, auditor obvykle nečelí nechuti účetní jednotky informovat o nastalé situaci prostřednictvím účetní závěrky nebo nesouhlasnému postoji účetní jednotky ohledně dopadu situace na zprávu auditora, protože informace už je „venku“. Hlavní problém tedy spočívá ve správném vyhodnocení situace a pochopení významu jednotlivých fází insolvenčního řízení, aby reakce účetní jednotky i auditora byla adekvátní.

V praxi však často dochází k tomu, že podniky velmi dlouho čekají, než samy na sebe podají insolvenční návrh. V takovém případě se auditor musí pečlivě zabývat tím, jak vedení účetní jednotky vyhodnotilo vhodnost použití předpokladu trvání podniku v účetní závěrce a může se setkat s tím, že se účetní jednotka do zveřejňování obtíží, kterým čelí, nebude chtít.

V případě identifikace okolností, které mohou významně zpochybnit trvání podniku, si však auditor nemůže dovolit ponechat situaci bez povšimnutí. Nelze čekat na to, že první krok udělají věřitelé nebo soud. V okamžiku rozhodnutí o úpadku totiž bývá příliš pozdě cokoli zachraňovat. Majetek účetní jednotky v tu chvíli nebude stačit na pokrytí závazků vůči věřitelům, a to především proto, že byl z velké části spotřebován ve snaze udržet podnik v provozu. Podcenění situace vedením účetní jednotky může proto vést k poškození věřitelů. Včasně přiznání situace, ve které se účetní jednotka nachází, může vést nakonec i k tomu, že vyjednávací pozice s věřiteli pro ni bude mnohem příznivější. Např. velká část podniků, u kterých je reorganizace nepřijatelná z důvodu kvantifikačních limitů, by si tak mohla předjednat s věřiteli povolení reorganizace a tím zachránit samu podstatu daného podnikání. Vlastní reorganizační proces by pak nemusel trvat příliš dlouho, což je nejlepší pro všechny zúčastněné strany. Výhody rychlého řešení a rizika spočívající ve váhání by auditor měl s klientem probrat, protože tím, kdo primárně vyhodnocuje vhodnost předpokladu trvání podniku, je vedení účetní jednotky, a těchto okolností by si mělo být při svém rozhodování vědomo.

Článek byl zpracován s využitím prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj vědy a výzkumu na FFÚ VŠE IP 100040.

Monika Randáková
Jiří Pelák

***Ing. Monika Randáková Ph.D.** je odbornou asistentkou na katedře finančního účetnictví a auditingu Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze, více jak 25 let je statutární auditorkou. Od roku 2021 je členkou výkonného výboru Komory auditorů České republiky a předsedkyní Výboru pro auditorské zkoušky. Je zkušební komisařkou KA ČR, podílí se na přípravě zkoušek insolvenčních správců v oblasti účetnictví a auditingu. Profesně se zaměřuje na audit podnikatelských subjektů, neziskových organizací a organizací veřejné správy.*

***Ing. Jiří Pelák, Ph.D.**, je auditor, první viceprezident Komory auditorů ČR, pracovník katedry finančního účetnictví a auditingu Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze. Odborně se věnuje metodice auditu, metodologii interpretace účetních předpisů a také účetnictví podnikových kombinací. Je zpracovatelem řady interpretací Národní účetní rady. Na Komoře auditorů ČR odpovídá za vedení výboru pro vnější vztahy a redakční rady časopisu Auditor.*

Vybrané aspekty znaleckého ocenění při insolvenčním řízení

Barbora Rýdlová

Marek Jindra

Insolvenční řízení je proces, do kterého zasahuje mnoho subjektů, jedním z nichž je i znalec pro ocenění. V článku přiblížíme roli znaleckého ocenění pro tyto účely, specifika takového ocenění, klíčové předpoklady, na kterých ocenění stojí, a některé praktické aspekty. Článek si neklade za cíl hodnotit právní souvislosti znaleckého ocenění (k tomu například Richter a Vítková, 2021) nebo komplexně popisovat metodologii ocenění. Cílem je pomoci zainteresovaným subjektům v rámci insolvenčního řízení snadněji interpretovat výsledky znaleckých ocenění.

Role znalce

Roli znalce v insolvenčním řízení ukotvuje zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění. Znalec může být do procesu přizván již před rozhodnutím soudu o úpadku nebo hrozícím úpadku a jeho expertíza potom slouží jako podklad soudu pro rozhodnutí o úpadku, nebo bývá přizván až po rozhodnutí o úpadku, kdy stanovuje hodnotu majetkové podstaty, případně i porovnání uspokojení věřitelů v konkurzu a reorganizaci.

Znalec sám však není oprávněn jako závěr znaleckého posudku stanovovat, zdali je dlužník v úpadku, to je otázka právní a podle insolvenčního zákona o ní rozhoduje soud. Znalec odborně posuzuje ekonomické otázky, tj.

- a) zda je dlužník schopen plnit své peněžité závazky, tj. pokud jeho disponibilní peněžní prostředky nedosahují ani 10 % splatných peněžitých závazků nebo taková situace nastane v plánovaném období v plánu peněžních toků stanoveném podle prováděcí vyhlášky k insolvenčnímu zákonu č. 190/2017 Sb., o platební neschopnosti podnikatele;
- b) zda dlužník není předlužen, tj. zda má více věřitelů a zároveň hodnota jeho závazků je vyšší než hodnota jeho majetku.

Posuzování vývoje likvidity podle bodu a) může provádět statutární auditor nebo znalec jmenovaný v oboru ekonomika, odvětví účetní evidence, nebo znalecká kancelář jmenovaná v oboru ekonomika (dle § 2 vyhlášky 190/2017 o platební neschopnosti podnikatele), případně jiná osoba, ale vždy prostřednictvím znalce nebo auditora.

Posoudit, zda hodnota závazků dlužníka přesahuje hodnotu jeho majetku, by se mohlo zdát jako snadný

úkol, ale opak je pravdou. Nestačí totiž udělat prostý test na základě účetních výkazů společnosti, zda je vlastní kapitál podniku záporný, je také nutné posuzovat tržní hodnotu majetku a závazků. Bere se tedy v úvahu nejen hodnota aktiv a závazků, o kterých účetní jednotka účtuje, ale i mimorozvahových. Významnou roli zpravidla hraje nehmotný majetek podniku. Ocenění bude do značné míry závislé na tom, zda znalec vychází z předpokladu going concern, nebo zda dojde k závěru, že k předmětnému datu podnik princip going concern nesplňoval. V tomto ohledu je úkol znalce náročný. U podniků, jejichž situace se nevyvíjí úplně optimálně, může znalec identifikovat různé druhy zvýšených rizik, jenže ne vždy lze jednoznačně stanovit okamžik, kdy už podnik princip going concern přestal splňovat.

Role znaleckého posudku je významná i v rámci následných řízení o nesplnění povinnosti podle § 98 insolvenčního zákona, kdy je dlužník povinen sám podat bezodkladně insolvenční návrh, pokud se dozvěděl nebo měl při náležitě péči dozvědět o svém úpadku. V případě nesplnění této povinnosti je též odpovědný za způsobenou škodu a znalecký posudek se zabývá tím, zda „dlužník měl při náležitě péči vědět o svém úpadku“, a pokud ano, tak i vyčíslením způsobené škody.

Ačkoliv ocenění majetkové podstaty může provést sám insolvenční správce, role znalce je nezastupitelná i v dalších fázích insolvenčního řízení následujících po rozhodnutí soudu o úpadku nebo hrozícím úpadku, jako je například ocenění majetkové podstaty podle § 153 insolvenčního zákona.

Ocenění majetku znalcem po rozhodnutí o úpadku

Znalec zpracovává znalecké posudky především pro potřeby soudu, ale i jiných orgánů, institucí a osob.

Cílem je určit tzv. likvidační hodnotu majetkové podstaty.

Znalec oceňuje:

- pokud je jmenován soudem,
- na žádost věřitelského výboru,
- v případech obtížně ocenitelného majetku (např. ochranné známky, patenty a průmyslové vzory, šperky, drahé kameny, umělecká díla apod.),
- v případě prodeje dlužníkovy podniku,
- při prodeji celé majetkové podstaty jedinou smlouvou.

Znalec je nejčastěji do procesu přizván pro ocenění v rámci řešení úpadku konkurzem a při řešení úpadku na základě reorganizace. V rámci konkurzu může být

přizván k ocenění všech nebo některých majetkových složek podniku. Ze znaleckého pohledu je však zajímavější reorganizace, kdy je nutno porovnat hodnotu podniku a míru uspokojení věřitelů při reorganizaci s hodnotou a uspokojením věřitelů při hypotetickém konkurzu. Jmenování znalce insolvenčním soudem probíhá na základě usnesení schůze věřitelů, pokud došlo k dohodě na osobě znalce alespoň dvou třetin členů (podle výše pohledávek). Pokud se schůze věřitelů o osobě znalce neusnese, stanoví ji přímo soud. Předmětem ocenění je ocenění majetkové podstaty při hypotetickém konkurzu. Klíčový je zde předpoklad přerušení chodu podniku dle § 155 insolvenčního zákona, jde tedy o rozprodání majetku per partes. Často bývá zadání znalce na ocenění majetkové podstaty rozšířeno i o porovnání uspokojení zajištěných a nezajištěných věřitelů v konkurzu a reorganizaci, kdy je nutné kromě samotného ocenění zohlednit i náklady na správu a zpeněžení majetkové podstaty, časový harmonogram spojený s úpadkem, náklady na propuštění zaměstnanců atd. Tento článek se však zabývá výlučně postupy při ocenění majetkové podstaty v konkurzu.

Znalecké ocenění může být též požadováno sponzorem reorganizace, tj. potenciálním investorem. Ocenění pro reorganizaci bude založeno na hodnotě podniku při předpokladu jeho dalšího pokračování podle plánů potenciálního investora.

Komplexnost vztahů a postavení znalce v insolvenčním řízení je znázorněno na obrázku dole. Znalec při

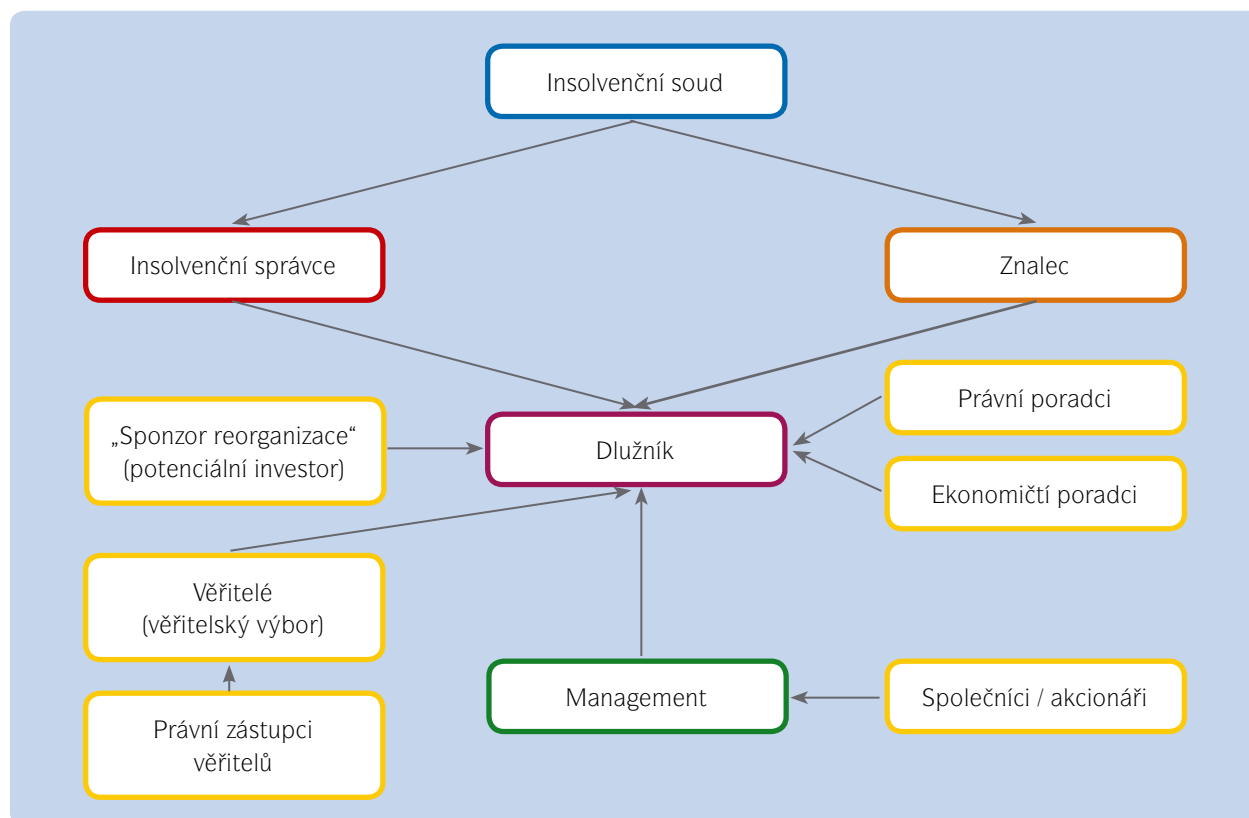
ocenění pro konkurz nebo hypotetický konkurz musí jednat se zúčastněnými subjekty, získávat od nich podklady a informace k ocenění a tyto se snažit nestranně analyzovat a vyhodnocovat. Jedině tak lze dosáhnout úplného posudku. Význam role znalce v procesu insolvenčního řízení přibližuje Sigmund (2014).

Standard hodnoty

Klíčovou roli v ocenění vždy hraje volba vhodného standardu hodnoty. Samotný insolvenční zákon v § 219 odst. (5) stanoví, že se majetek oceňuje obvyklou cenou. Definici této hodnoty nalezneme v české legislativě v zákoně č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku. Sigmund (2019) uvádí, že se znalecké oceňování řídí příslušnými ustanoveními tohoto zákona, a dále diskutuje (ne)vhodnost použití obvyklé ceny definované zákonem o oceňování. Zákon o oceňování majetku má však vymezeny přesně vyjmenované účely (v § 1 zákona), pro které je povinností znalce tento zákon používat. Pro ostatní účely, kam spadá i insolvenční řízení, není znalec tímto zákonem vázán. Se Sigmundem lze však souhlasit, že použití definice obvyklé ceny dle zákona o oceňování majetku se nejeví pro účely insolvenčního řízení optimální. Naopak považujeme za zásadní provést volbu standardu hodnoty v souladu s profesními oceňovacími standardy IVS (2017).

Mezinárodní oceňovací standardy definují v článku 80 standard hodnoty „likvidační hodnota“ s tím, že

Komplexnost vztahů při řešení úpadku reorganizací

oceňovatel musí vždy uvést, jakou premisu hodnoty předpokládá:

Likvidační hodnota je částka, která by byla realizována při prodeji aktiva nebo skupiny aktiv po jednotlivých částech. Likvidační hodnota by měla zohledňovat náklady na uvedení aktiv do prodejeschopného stavu i na činnosti v rámci likvidace. Likvidační hodnota může být určena na základě dvou různých premis hodnoty:

- a) řízená transakce s obvyklou dobou marketingu (viz oddíl 160), nebo
- b) nucená transakce se zkrácenou dobou marketingu (viz oddíl 170).

Důležité je porozumět tomu, že i při řízené transakci znalec vychází z premisy nuceného prodeje, avšak předpokládá přiměřené časové období na nalezení kupce. Použití této premisy tak v důsledku vede k vyšší výtěžnosti majetku, než je tomu při tzv. firesale prodeji, kdy je primární časové hledisko a realizovaná cena se dostává do pozadí.

Znalec bude tedy zpravidla postupovat tak, že určí nejprve tržní hodnotu majetkové podstaty při premise, že podnik skončí svou činnost ke dni podání znaleckého posudku (§ 155 insolvenčního zákona) a aktiva budou rozprodána při řízené likvidaci. Následně od tržní hodnoty majetkové podstaty podniku odečte náklady spojené s likvidací majetku a zohlední časové hledisko likvidace podniku. Zohlednění časového hlediska je nutné, neboť likvidace je poměrně dlouhý proces (v řádu i několika let) a z ekonomického hlediska je nutné zahrnout do ocenění likvidační hodnoty jak efekt časové hodnoty peněz, tak zohlednit riziko očekávaných peněžních toků z likvidace.

Ani stanovení časového průběhu likvidace není úplně triviální záležitostí, vždy se bude jednat o určitý kvalifikovaný odhad znalce, který by měl být založen primárně na strategické analýze a opřen též o podklady a informace zúčastněných subjektů.

Jaká insolvence, pane? Už roky jsem expert v hledání mezer krytí...

Kresba: Ivan Svoboda

Podrobnost vs. náklady na zpracování

Při znaleckém ocenění majetkové podstaty by teoreticky měl znalec individuálně přecenit jednotlivé položky majetku podniku dlužníka, a to nejen ty, o kterých podnik účtuje, ale veškeré (Randáková, 2014). V praxi se však setkáme s problémem, že individuální přecenění je u velkých podniků, kde majetek může čítat tisíčky i desetitisíce položek, prakticky nereálné. Časová náročnost takového individuálního přecenění by měla jednak významný dopad do lhůty zpracování znaleckého posudku, a jednak i do nákladů na znalecký posudek. Lhůta pro zpracování znaleckého posudku je významná, když v průběhu insolvenčního řízení podniku stále vznikají náklady (například na temperování a ostrahu objektů), tyto náklady pak dále snižují výtěžnost majetku pro věřitele. Lze tedy doporučit, aby znalec postupoval efektivně a zvolil vhodnou míru podrobnosti ocenění, přistoupil k určité míře zjednodušení. Musí zvolit vhodný kompromis mezi detailností ocenění a jejím přínosem (relevancí) k celkovému výsledku ocenění. Prakticky řečeno, znalec vybere na základě seznamu jednotlivých položek majetku položky hodnotově nejméně významné (s nejméně významným podílem na celkové hodnotě majetku), například se jedná o výrobní technologie, haly apod., a u nich zpracuje detailní analýzu a ocenění. Naproti tomu u drobných položek (např. kancelářské vybavení) může přistoupit k určitému zjednodušení, kdy zpravidla tyto položky seřadí podle druhů do skupin a aplikuje jednotné koeficienty na celou skupinu plošně. I když tímto přístupem může dojít k drobné odchylce u ocenění jednotlivých položek, v průměru lze očekávat, že chyba nebude významná. Při vědomí toho, že i výsledek ocenění významných majetkových položek je odhadem nějaké střední očekávané hodnoty majetku, která má téměř vždy určitý rozptyl, dává tento přístup skupinového ocenění smysl. Dostaví se efekt urychlení procesu ocenění, potažmo celého řízení, a snížení nákladů jak na posudek, tak průběžných nákladů podniku dlužníka. Významnost efektivity a účelnosti nákladů vynaložených na znalecký posudek lze odvodit i z Usnesení nejvyššího soudu ze dne 28. května 2020 č. 29 NSČR 94/2018.

Hlavní aplikační úskalí při ocenění hmotného majetku

Ocenění pro účely konkurzu nebo hypotetického konkurzu má svá specifika. Jakkoliv jsou metody ocenění likvidační hodnotou v praxi dobře popsány (viz např. Mařík, 2018), praktické problémy nastávají zejména při aplikaci metod. V tomto článku se chceme zaměřit zejména na úskalí při oceňování hmotných aktiv. Nejtypičtější problémy bývají:

- strategickou analýzu je potřeba zaměřit nikoliv na trh s produkty podniku, ale na jednotlivé trhy s majetkem podniku;

- limitovaná nabídka porovnatelných technologií, strojů a jiného druhu majetku, pro účely odhadu prodejní hodnoty „second-handového“ hmotného majetku;
- funkční neoddělitelnost určitých položek majetku, o kterých podnik může účtovat samostatně, avšak fakticky tyto mohou být nedělitelné (např. určité technologie jako součást nemovitosti);
- je třeba neopomenout náklady spojené s demontáží, transportem a uvedením majetku do provozu;
- limitovaná nabídka porovnatelných nemovitostí v dané lokalitě;
- určitá subjektivita odhadu koeficientů, na základě kterých znalec upravuje hodnoty porovnatelných nemovitostí, aby získal jednotkovou cenu pro ocenění nemovitosti oceňované;
- obtížný odhad diskontní míry pro účely výnosového ocenění majetku.

U podniku splňujícího předpoklad nepřetržitého trvání se strategická analýza zaměřuje na trh s produkty nebo službami daného podniku. Při ocenění pro konkurz nebo hypotetický konkurz má strategická analýza také své místo a měla by být součástí posudku.

Hugo a Sally se opět baví o rezervách

2. Nevyčerpaná dovolená

Sally, mám zapeklitý účetní problém.

Sem s ním.

Máme nového klienta, společnost s velkým množstvím zaměstnanců. Při předběžných analytických postupech jsme zjistili, že netvoří rezervu na nevyčerpanou dovolenou.

Ale to by měli.

To jsem také hlavní účetní říkal. Ale ona se ohání informací z nějakého školení, že se ta rezerva tvořit nemusí, pokud společnosti nevzniká při čerpání dovolené vícenáklad. A to jim prý nevzniká. Zaměstnanci se zastupují navzájem. Teď nevím, co s tím.

Už jsem takový názor také slyšela, ale nemyslím si, že je ta argumentace správná. Společnost má přeci povinnost vykázat v účetní závěrce veškeré své závazky, které k datu jejího sestavení existují.

A společnost se zavázala, resp. má zákonnou povinnost poskytnout zaměstnanci dovolenou za určitý počet odpracovaných dnů. Například pět týdnů dovolené za rok. Když zaměstnanec dovolenou v daném roce nevyčerpal a zaměstnavatel mu ji nenařídil, tak se mu nárok přenáší do dalšího roku.

Princip je stejný jako u nákupu služby. Společnost od zaměstnance odebrala práci, a protože si zaměstnanec nevybral dovolenou, má společnost na konci roku závazek dát mu placené volno, nebo v případě zaměstnancova odchodu se s ním vyrovnat finančně.

Jasně, tuto povinnost vůči zaměstnanci musí společnost vykázat v účetní závěrce.

Zaměřuje se však na trh s majetkem, tudíž zejména na analýzu trhu s nemovitostmi v relevantním regionu a trh s hmotným movitým majetkem – stroji, technologiemi apod. Trh se stroji a technologiemi může být obtížné až nemožné geograficky limitovat na dané území, stroje a technologie mohou být natolik specifické, že bude nutné hledat globální odbytiště pro secondhandový majetek tohoto druhu. Znalec bude muset vytipovat (často za účasti a spolupráce s účastníky insolvenčního řízení) a poptat firmy, které se zabývají prodejem secondhandových technologií daného druhu a zjistit cenové relace. Kromě cenových relací je však také důležitý aspekt kapacity trhu. Poptávka po specifických technologiích nebo strojích může být velmi limitovaná. V takovém případě znalec musí počítat s postupným pomalejším rozprodejem, protože při předpokladu „vržení na trh“ většího množství specifického majetku najednou, např. určitého typu stroje, by bylo nutné počítat s propadem ceny, který by ovlivnil vypočtenou výtežnost pro věřitele.

U strojů a technologií by znalec neměl opominout též náklady na demontáž, přepravu a uvedení stroje do provozu. Při odhadu těchto nákladů je vhodné informovat se a sehnat podklady od podnikových technologií a u společností zabývajících se prodejem daného typu strojů a technologií. Tyto náklady mohou být poměrně významné z hlediska prodejní hodnoty majetku.

Při ocenění majetkové podstaty, pokud vycházíme z individuálního ocenění jednotlivých položek, je třeba se zabývat tím, že ačkoliv o některých položkách majetku podnik účtuje samostatně, tyto položky mohou být samostatně obtížně prodejné nebo neprodejné, protože často tvoří funkční celek s jiným aktivem. Posudek znalce by měl vždy prioritně vycházet z ekonomické podstaty věci, tudíž tyto položky budou v posudku pravděpodobně oceněny v rámci ocenění hlavního aktiva, se kterým jsou funkčně spojeny, a znalec bude předpokládat prodej funkčního celku. Takové předpoklady by měly být v posudku transparentně popsány a definovány.

U řady movitých věcí podniku se může z hlediska ocenění vyskytnout problém, že opět ačkoliv je o nich samostatně účtováno, mohou být součástí nemovitostí a při jejich demontáži by došlo k poškození

nebo zničení, či není dostatečně vysoká pravděpodobnost, že by po demontáži mohly být prodány. Znalec pak musí specifikovat, zda jejich ocenění provádí např. v rámci vybavenosti (vyššího standardu) nemovitostí, či zda předpokládá jejich jiné užití, nebo je nepovažuje za prodejné.

U nemovitého majetku bývá častým problémem velký rozsah nemovitého majetku, který tvoří například jeden výrobní areál provozně uzpůsobený na určitý druh činnosti. Pro potenciální nájemce nebo investory však předpoklad užití může být odlišný, a to může mít zásadní, zpravidla negativní, dopad na hodnotu nemovitosti. Příkladem mohou být třeba chlazené skladovací haly, po kterých není v lokalitě poptávka. Využití tedy lze předpokládat spíše jako u běžné haly.

Kromě předpokládaného účelu využití může být obtížné najít porovnatelné nemovitosti jak v rámci výnosové, tak v rámci porovnávací metody z důvodu významně odlišných užitných ploch, zejména pokud by se znalec koncentroval pouze na nemovitosti v dané lokalitě. V případě, že v dané lokalitě není možné najít srovnatelné nabídky nemovitostí z hlediska velikosti užitných ploch, lze považovat za vhodnější přístup nalezení srovnatelných nemovitostí v geograficky jiných lokalitách, které jsou podobné s lokalitou oceňovaného podniku z hlediska dopravní dostupnosti, životní úrovně, koncentrace průmyslu, služeb a obchodu. Jeví se to jako vhodnější alternativa než provádět srovnání na základě nemovitostí, které jsou sice ve stejné lokalitě, ale z hlediska rozsahu užitných ploch například řádově menší.

Časté dotazy jsou na znalce směřovány ohledně koeficientů, které využívají při ocenění nemovitostí, jako je například koeficient polohy, dopravní dostupnosti, obsazenosti atp. Velikost těchto koeficientů se v posudcích opírá ve větší míře spíše o nějaké zvyklosti a expertní odhad, znalec by však měl být schopen nastavení koeficientů zargumentovat, nemělo by se jednat o čistě subjektivní odhad.

Ideální situací je, pokud znalec provede ocenění nemovitostí jak na základě výnosové metody, tak na základě metody tržního porovnání. Použití více metod umožňuje znalci ověřit si správnost ocenění ze dvou pohledů – z pohledu na majetkovou podstatu a z pohledu výnosů z nájmu. Často se však můžeme setkat se situací, kdy je použita pouze metoda výnosová. Důvodem je velmi obtížná porovnatelnost některých specifických nemovitostí jako jsou nemovitosti pro určitý druh výroby, nemovitosti s velkou výměrou, nemovitosti v areálech, která omezuje použití porovnávacího přístupu. V posudku by znalec měl uvést v rámci volby metody ocenění, z jakých důvodů danou metodu nebo metody zvolil či nezvolil.

Samostatnou kapitolou napříč oceněními pro různé účely je stanovení diskontní míry. Vzhledem k zaměření tohoto článku nechceme provádět rozbor jednotlivých přístupů, nicméně chceme poukázat na skutečnost, že přístupy znalců se lišit mohou. Důležité však je, aby

byl postup stanovení diskontní míry ve znaleckém posudku transparentně popsán, aby byly označeny zdroje vstupních dat a jejich použití podloženo argumenty. V každém případě je třeba i při ocenění pro účely konkurzu nebo hypotetického konkurzu dodržovat souvislost mezi čitatelem (peněžní toky z majetku) a jmenovatelem (diskontní míra) v tom smyslu, že by nemělo dojít ke dvojímu započítání stejného rizika jak do snížení peněžního toku, tak do rizikové přírážky. Typickým příkladem chyby může být započtení neobsazenosti nemovitosti do očekávaného nájemného a zároveň použití rizikové přírážky k diskontní míře za obtížnější pronajimatelnost nemovitosti.

Schválení posudku schůzí věřitelů

Podle § 155 insolvenčního zákona znalec předloží posudek insolvenčnímu soudu, který svolá schůzi věřitelů k projednání posudku. Na tuto schůzi je přizván i znalec, který na schůzi může podat k posudku doplnění či vysvětlení a odpovědět na dotazy věřitelské schůze. Následně schůze hlasuje o schválení znaleckého posudku, ke schválení je potřeba dvouřetinová většina podle výše pohledávek věřitelů. V případě neschválení posudku může schůze určit osobu nového znalce. Neschválení znaleckého posudku schůzí věřitelů může mít významné dopady do prodloužení doby insolvenčního řízení, nákladů, ale i do hodnoty majetkové podstaty vlivem času, tržního vývoje nebo jiných událostí. Úkolem znalce v insolvenčním řízení v případě ocenění pro konkurz nebo hypotetický konkurz je tedy nejen zpracovat ocenění jako takové, ale též být partnerem pro zúčastněné subjekty, získat relevantní podklady a informace jak externí, tak od zúčastněných stran, a přistoupit k jejich použití vyváženě, aby schůze věřitelů posudek schválila.

Seznam literatury:

- [1] Randáková, M.: Oceňování majetkové podstaty podniku v konkurzu v České republice. Český finanční a účetní časopis, 2014, roč. 9, č. 2, s. 141–145.
- [2] Sigmund, A.: Specifikace oceňování podniku v insolvenční. Advokátní deník (on-line 16. 6. 2019) Dostupné on-line: <https://advokatnidenik.cz/2019/06/16/specifikace-ocenovani-podniku-v-insolvenci/>. Cit. 1. 5. 2022.
- [3] Richter, M., Vítková, K.: Vybrané problémy oceňování v reorganizaci v kontextu nového zákona o znalcích. Advokátní deník (online 2. 1. 2021). Dostupné on-line: <https://advokatnidenik.cz/2021/01/02/vybrane-problemy-ocenovani-v-reorganizaci-v-kontextu-noveho-zakona-o-znalcich/>. Cit. 1. 5. 2022.
- [4] Sigmund, A.: Znalecký posudek v insolvenční, Epravo.cz [online 8. 10. 2014], dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/znalecky-posudek-v-insolvenci-95299.html>. Cit. 1. 5. 2022.
- [5] M. Mařík a kol.: Metody oceňování podniku, Proces ocenění – základní metody a postupy, 4. vydání, Ekopress, Praha 2018.
- [6] Mezinárodní oceňovací standardy IVS. IVSC, 2017.
- [7] Usnesení Nejvyššího soudu č. 29 NSČR 94/2018 ze dne 28. 5. 2020. Dostupné online: <https://www.nsoud.cz/>

- [8] Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, v platném znění.
- [9] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění.
- [10] Vyhláška č. 190/2017 Sb., o platební neschopnosti podnikatele, v platném znění, prováděcí vyhláška k insolvenčnímu zákonu.

Článek byl zpracován s využitím prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj vědy a výzkumu na FFÚ VŠE IP 100040.

Barbora Rýdlová
Marek Jindra

Marek Jindra je partnerem EY v České republice s dlouholetými zkušenostmi v oblasti oceňování a business modelování. Vede tým business modelování, který pomocí vývoje a použití moderních nástrojů, modelovacích a optimalizačních metod asistuje společnostem ve zlepšení výkonnosti a strategických rozhodnutích. Je seniorním členem (FCCA) Association of Certified Chartered Accountants, certifikovaným finančním analytikem (CFA), soudním znalcem v oblasti oceňování podniku, seniorním členem (ASA) American Society of Appraisers a prezidentem lokální Czech CFA Society.

Ing. Barbora Rýdlová, Ph.D. je vedoucí katedry financí a oceňování podniku na fakultě financí a účetnictví na VŠE v Praze. Působí jako znalec v oboru oceňování podniků, cenných papírů a nehmotného majetku. Od roku 2010 do roku 2020 byla členkou poradního sboru znalců pro oblast oceňování podniků a movitého majetku na Krajském soudu v Praze, v roce 2021 byla jmenována do poradního sboru pro oceňování podniků na Ministerstvu spravedlnosti ČR. Zabývá se oceňováním pro různé účely, včetně insolvenční.

Praktické aspekty procesu obecné zkoušky insolvenčního správce

Eva Bistárová

Silvia Fencáková

Insolvenční správce je zvláštním veřejnoprávním orgánem¹, na nějž jsou kladeny zvýšené odborné požadavky vyplývající z jeho činnosti, které jsou odrazem významného veřejného zájmu na tom, aby činnost insolvenčního správce vykonávaly pouze náležitě odborně vybavené osoby. Požadovaná míra odbornosti je na vstupu do profese insolvenčního správce prokazována úspěšným vykonáním zkoušky, jejíž právní úpravu lze nalézt v § 24 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, podrobnější obsahové náležitosti jsou pak upraveny ve vyhlášce č. 312/2007 Sb.

Podmínky pro umožnění vykonání zkoušky insolvenčního správce

Proces obecné zkoušky insolvenčního správce počíná podáním žádosti o vykonání zkoušky² Ministerstvu spravedlnosti ČR, jež tyto zkoušky zajišťuje a organizuje. První z podmínek, které musí uchazeč pro připuštění ke zkoušce splňovat, je ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu.³ Nepostačuje zisk vysokoškolského vzdělání v rámci akreditovaného bakalářského programu (srov. § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech, dále jen „ZoA“). Splnění této podmínky prokáže uchazeč předložením ověřené kopie vysokoškolského diplomu.

Další z podmínek, kterou musí uchazeč splňovat v době podání žádosti, je tříletá odborná praxe vykonaná v intenzitě alespoň 40 hodin týdně. Odbornou praxí se rozumí činnost související s výkonem funkce insolvenčního správce. Podmínku odborné praxe lze proto splnit i výkonem jiných činností, než je přímo činnost (pro) insolvenčního správce (§ 6 odst. 1 písm. e) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, dále jen „ZIS“). Odbornou praxí lze vykonat i v menší intenzitě než 40 hodin týdně, tato však ve svém

souhrnu musí analogicky odpovídat požadavku výkonu odborné praxe po dobu tří let v intenzitě 40 hodin týdně (např. praxe na poloviční úvazek vykonávaná po dobu jednoho roku je uznatelná v rozsahu 6 měsíců). Splnění podmínky tříleté odborné praxe uchazeč prokáže předložením dokumentu, na jehož základě byla praxe vykonána (typicky pracovní smlouva⁴), společně s potvrzením o odborné praxi. Potvrzení musí obsahovat:

- (1) název pracovní pozice (odpovídající pozici v pracovní smlouvě),
- (2) přesně vymezenou dobu výkonu praxe, např. od 1. 1. 2019 do 1. 1. 2022 (počínající nejdříve první den výkonu praxe podle pracovní smlouvy),
- (3) intenzitu vykonávané praxe, např. 40 hodin týdně (odpovídající intenzitě v pracovní smlouvě),
- (4) podrobný popis praxe (související s pozicí v pracovní smlouvě) a
- (5) podpis oprávněné osoby, např. zaměstnavatele.

Výkon odborné praxe osobami samostatně výdělečně činnými lze prokázat předložením dokumentů, z nichž bude patrné, že uchazeč dotčenou činnost skutečně vykonával po dobu alespoň tří let.⁵

Odbornou praxí lze získat i před dosažením vysokoškolského vzdělání,⁶ praxe ukončená před více než 10 lety přede dnem podání žádosti se nicméně do odborné praxe nezapočítává (§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 312/2007 Sb., dále jen „vyhláška“). Ve vztahu k povinnosti vykonat zkoušku insolvenčního správce zákon žádnou výjimku pro auditory neupravuje.⁷ Oprávnění k výkonu auditorické činnosti má nicméně z pohledu uchazeče pozitivní vliv v tom smyslu, že podle ustálené praxe ministerstva zásadně bez dalšího prokazuje potřebnou délku, obsah i intenzitu odborné praxe.⁸

K žádosti o vykonání zkoušky je uchazeč povinen předložit doklad o zaplacení poplatku ve výši 5 tis. korun. Vyhodnotí-li ministerstvo, že je žádost úplná, bude uchazeč k vykonání zkoušky pozván zpravidla v nejbližším následujícím termínu písemně

¹ Veřejný účel činnosti insolvenčního správce je spatřován zejména v akceptaci omezeného veřejného zásahu do řešení majetkových vztahů osob, jež se dostaly do krizové situace (vizte nálezný Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10).

² Pro podání žádosti lze použít formulář zveřejněný na webových stránkách ministerstva spravedlnosti <https://insolvence.justice.cz/>. Použití formuláře pro podání žádosti není povinné.

³ Tuto podmínku lze za účelem připuštění ke zkoušce splnit absolvováním jakéhokoli oboru v magisterském studijním programu.

⁴ Pracovní smlouva bude použita jako příklad i v dalším textu.

⁵ Např. předložením smluv o poskytování služeb souvisejících s vykonávanou činností společně s fakturami, jež za poskytování těchto služeb vystavil, z nichž bude vyplývat, že tuto činnost vykonává po dobu alespoň tří let.

⁶ BENÝŠEK, J. In: RICHTER, M., BENÝŠEK, J., ČUJAN, R. a kol. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, komentář k § 24.

⁷ A to na rozdíl od auditorické zkoušky, jejíž dílčí části lze prominout za podmínek stanovených v § 8 odst. 5 ZoA.

⁸ Tj. naplnění podmínky stanovené v § 6 odst. 1 písm. e) ZIS.

části zkoušky.⁹ S ohledem na dobu posouzení žádosti o vykonání zkoušky (resp. nutnost jejího doplnění) a dobu pro zaslání pozvánky je v případě, že má uchazeč zájem vykonat písemnou část zkoušky v nejbližším následujícím termínu, vhodné podat žádost nejpozději dva měsíce před termínem zkoušky.

Je důležité zdůraznit, že podáním žádosti o vykonání zkoušky vstupuje uchazeč do procesu zkoušek insolvenčního správce, jenž se pak striktně řídí pravidly stanovenými právními předpisy, a to zejména co do pořadí, v němž jsou uchazeči zváni ke konkrétním termínům zkoušky,¹⁰ resp. co do podmínek neúčasti uchazečů na termínech zkoušky, k nimž byli tito pozváni.¹¹

Jak zkouška insolvenčního správce probíhá

Zkouška je rozdělena do dvou částí – písemné a ústní. Písemná část zkoušky sestává z písemného testu (70 uzavřených otázek formou multiple-choice)¹² a případové studie, které uchazeči vypracovávají na počítačích po dobu nejdéle šesti hodin (§ 9 odst. 2 vyhlášky) prostřednictvím Testovacího systému Justiční akademie (dále jen „TSÚ“). V průběhu písemné části zkoušky mají uchazeči k dispozici kalkulátor, znění právních předpisů a přístup k právním informačním systémům Aspi a Codexis.

Písemný test ověřuje teoretické znalosti uchazečů v rozsahu stanoveném § 3 odst. 2 vyhlášky.¹³ K jeho úspěšnému zvládnutí musí uchazeč správně zodpovědět alespoň 56 otázek. Analýza výsledků uchazečů v písemném testu dlouhodobě ukazuje, že vykazují nejnižší míru úspěšnosti v otázkách věnovaných zákonu o insolvenčních správcích a souvisejícím předpisům a občanskému, obchodnímu a pracovnímu právu. O výsledku písemného testu uchazeče informuje TSÚ bezprostředně po vypracování písemné části zkoušky (vč. případové studie). Ačkoli právní předpisy nestanovují nárok na přezkum písemné části zkoušky, je uchazečům v zájmu ochrany jejich práv a oprávněných zájmů umožněno po vypracování písemné části zkoušky (vč. případové studie) po dobu nejdéle další jedné hodiny odůvodnit odpovědi k maximálně 10 testovým otázkám, které TSÚ označil jako nesprávně zodpovězené. Na základě poskytnutého

odůvodnění pak přistoupí ministerstvo k revizi testových otázek a uchazečem odůvodněné odpovědi může uznat jako správné.¹⁴

Případová studie má za cíl ověřit schopnost uchazeče aplikovat praktické znalosti na zadaný modelový případ.¹⁵ Případová studie je hodnocena komisí pro hodnocení případových studií pouze v případě dosažení 56 bodů v písemném testu. K hodnocení uchazeče stupněm *uspěl* u písemné části zkoušky musí hodnocení případové studie dosáhnout alespoň 80 %. Analýzy výsledků vypracovaných případových studií kontinuálně ukazují, že uchazeči vykazují nízkou míru úspěšnosti při vypracování otázek testujících jejich schopnosti provést základní úkony, jež jsou neodmyslitelně spjata s výkonem činnosti insolvenčního správce (např. formulářová podání či úkony běžně prováděné insolvenčním správcem v rámci incidenčních sporů).

Při ústní části zkoušky jsou ověřovány znalosti uchazečů před pětičlennou zkušební komisí¹⁶ zejména z oblastí insolvenčního práva, civilního práva hmotného a procesního, exekucí, daní a účetnictví.¹⁷ Ústní část zkoušky je veřejná a koná se do pěti týdnů od termínu písemné části zkoušky.

Pro úspěšné složení zkoušky insolvenčního správce musí být uchazeč hodnocen stupněm *uspěl* u obou jejích částí. V souladu s § 10 odst. 1 vyhlášky může ústní část zkoušky vykonat pouze uchazeč, jenž uspěl

Zachovejte klid, pane kolego. To nejsou lupiči, ale členové věřitelského výboru!

Kresba: Ivan Svoboda

⁹ Ministerstvo je povinno umožnit vykonat zkoušku uchazeči do šesti měsíců od podání úplné žádosti o vykonání zkoušky (§ 24 odst. 1 ZIS).

¹⁰ Uchazeči jsou pro konkrétní termín vybíráni striktně podle pořadí daným datem doručení žádostí.

¹¹ Vizte § 24 ZIS. Není tudíž možné se nezúčastnit termínu zkoušky na základě pouhé žádosti o nezařazení na konkrétní termín zkoušky.

¹² Uchazeč vybírá správnou odpověď z pěti nabízených možností. Bod za správnou odpověď je uchazeči přidělen, pouze pokud označí všechny správné odpovědi (tj. nejméně jednu, maximálně pět). Body za špatné odpovědi se neodečítají.

¹³ Historické testové otázky lze nalézt na <https://insolvency.justice.cz/>, v části *Insolvenční správce/Zkoušky insolvenčních správců*.

¹⁴ Srov. systém přezkumu auditorských zkoušek (§ 7 zkušebnímu řádu Komory auditorů České republiky).

¹⁵ Ukázky případových studií lze nalézt na <https://insolvency.justice.cz/>, v části *Insolvenční správce/Zkoušky insolvenčních správců*.

¹⁶ Členy zkušební komise jsou zejména zástupci soudů, dotčených profesních komor a ministerstva.

¹⁷ Vyhláška nestanovuje konkrétní zkoušené okruhy (otázky). Za účelem prověření znalostí uchazečů potřebných k výkonu funkce insolvenčního správce se proto zjišťují znalosti uchazečů z oblastí stanovenými § 3 odst. 2 vyhlášky.

u písemné části zkoušky. Při neúspěchu u ústní části zkoušky není uchazeč povinen opakovat její písemnou část (§ 12 odst. 4 vyhlášky). Uchazeči mají k úspěšnému složení zkoušky k dispozici celkem tři pokusy, které se vztahují na zkoušku jako celek (tj. nikoli k jejím jednotlivým částem).¹⁸

Uchazeč, jenž u písemné či ústní části neuspěl, může vykonat opakovaný termín příslušné části zkoušky po šesti měsících od neúspěšného termínu zkoušky (§ 24 odst. 2 ZIS). Důsledkem nevykonání zkoušky ani při jejím druhém opakování je možnost podání nové žádosti o vykonání zkoušky po uplynutí

Hugo a Sally se opět baví o rezervách

3. Nevykázaná rezerva, která může být materiální

Sally, mluvil jsem s hlavní účetní, ale je to jako mluvit do dubu. Finanční ředitel mi také řekl, že žádnou rezervu na nevyčerpanou dovolenou nechce.

A máš přibližnou představu o tom, jestli výše rezervy může být materiální?

Vím, kolik je zůstatek nevyčerpané dovolené za všechny zaměstnance. Ten jsem vynásobil průměrnou mzdou. Částka se blíží materialitě.

Hm, a nezapomněl jsi ještě připočítat náklady na související sociální a zdravotní pojištění?

Zapomněl. Tak to bude ještě víc, možná i nad materialitu. Co s tím?

Požádej klienta, ať tuto částku přesně vyčíslí, a ověř jeho výpočet. Pak můžeme diskutovat o dopadech neopravené nesprávnosti.

A co když to odmítne?

No, vzhledem k tvému předběžnému výpočtu by to mohlo skončit i výhradou.

Vždyť nevíme přesnou částku!

To nevíme, ale víme, že její výše bude velmi pravděpodobně materiální a její neuvedení by bylo jednoznačně chybou.

Ta rezerva tam navíc měla být už i vloni. Musím se ještě zamyslet nad opravou chyby minulých let.

-MCh-

¹⁸ BENÝŠEK, J. In: RICHTER, M., BENÝŠEK, J., ČUJAN, R. a kol. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, komentář k § 24. Vykoná-li uchazeč písemnou část zkoušky až při jeho třetím. (posledním) pokusu, bude mít k vykonání ústní části pouze jeden (poslední) pokus (tj. k ústní části nemá k dispozici „nové“ tři pokusy).

tří let od posledního neúspěšného pokusu zkoušky (§ 24 odst. 3 ZIS). Právní předpisy přitom žádným způsobem neomezuji dobu, v níž jsou uchazeči povinni absolvovat dílčí části, resp. celý proces zkoušky insolvenčního správce.¹⁹

Ročně obdrží ministerstvo v průměru 41 žádostí o vykonání zkoušky.²⁰ V současnosti (tj. v dubnu 2022) je v rámci písemné části zkoušky evidováno 55 uchazečů a v rámci ústní části 12 uchazečů.²¹ Průměrná úspěšnost u zkoušek insolvenčních správců činila za rok 2021 u písemné části 17,3 % (ze 75 skutečně zúčastněných uchazečů uspělo 13), a u ústní části zkoušky 55 % (z 11 skutečně zúčastněných uchazečů uspělo 6).²² Délka zkouškového procesu (tj. ode dne doručení bezvadné žádosti o vykonání zkoušky do dne úspěšného vykonání zkoušky) činí při úspěšném složení zkoušky na první pokus zhruba půl roku. U vzorku šesti uchazečů, kteří u zkoušky uspěli v roce 2021, činila průměrná délka zkouškového procesu dva roky; v této době jsou nicméně zahrnuti i omluvy uchazečů z termínů zkoušek, resp. opakované pokusy zkoušky, protože dotčení uchazeči absolvovali zkoušku v průměru na druhý pokus.

Závěr

Úspěšné absolvování zkoušky představuje pouze jednu z podmínek získání povolení vykonávat činnost insolvenčního správce.²³ Uchazeči, jenž u zkoušky insolvenčního správce uspěli, zašle ministerstvo do tří týdnů od konání zkoušky osvědčení. Následně může úspěšný uchazeč podat návrh na vydání povolení, a to buď jako fyzická osoba, nebo v rámci veřejné obchodní společnosti. Činnost insolvenčního správce je svým charakterem činností kontinuální²⁴, nepředstavuje nicméně zákonnou překážku pro provádění auditorské činnosti (§ 23 odst. 2 písm. e) ZoA). Výkon činnosti insolvenčního správce, s jehož trváním je spojeno mimo jiné zařazení do systému přidělování insolvenčního nápadu, lze pak ukončit pouze zákonem předvídanými způsoby. Jinými slovy, vznikem oprávnění k výkonu činnosti (resp. podáním návrhu na vydání povolení) proto insolvenční správce dává najevo, že je připraven věnovat se výkonu této činnosti, a zároveň tím na sebe bere odpovědnost za její řádný výkon.²⁵

Eva Bistárová
Silvia Fencáková

Mgr. Eva Bistárová je vrchním ministerským radou odboru insolvenčního a soudních znalců Ministerstva spravedlnosti ČR. Absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V letech 2016–2019 spolupracovala s insolvenčním správcem Z/C/H Legal v.o.s. Na MS ČR působí od roku 2019, kde se v letech 2020–2021 věnovala mimo jiné organizaci a zajišťování obecných a zvláštních zkoušek insolvenčních správců a zkoušek mediátorů. V rámci spolupráce složek resortu justice absolvovala za svého dosavadního působení na MS ČR stáže na insolvenčních soudech v Praze. V současnosti se v rámci oddělení insolvenčního zaměřuje především na dohledovou, metodickou a analytickou činnost. Z pozice zástupce MS ČR přednáší na seminářích a konferencích zaměřujících se na oblast insolvenčního práva. Od roku 2021 se rovněž podílí na výzkumném projektu financovaném Technologickou agenturou ČR, jenž se zaměřuje na edukativní manažersko-právní simulace v oblasti insolvenčního práva.

Mgr. Silvia Fencáková je ministerským radou oddělení insolvenčního odboru insolvenčního a soudních znalců Ministerstva spravedlnosti ČR. Absolvovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a na MS ČR působí bezmála půldruhého roku. V rámci oddělení insolvenčního se věnuje zejména abstraktní a incidenční kontrole činnosti insolvenčních správců a agendě správního trestání. Od roku 2021 se nad rámec dohledové agendy věnuje organizaci obecných i zvláštních zkoušek insolvenčních správců, a to včetně zajišťování odborné a metodické stránky zkoušek.

¹⁹ Srov. § 8 odst. 6 ZoA, resp. § 1a odst. 3 a § 3 odst. 13 zkušebního řádu KA ČR.

²⁰ Jedná se o průměrný počet přihlášek doručených ministerstvu v letech 2019 až 2021.

²¹ Zde jsou zahrnuti uchazeči, kteří dosud nebyli pozváni na žádný termín zkoušky, a uchazeči žádající o vykonání zkoušky v opakovaném termínu.

²² Údaj nezahrnuje uchazeče, kteří se ke zkoušce nedostavili, ač byli pozváni.

²³ Vizte § 6 odst. 1 ZIS.

²⁴ Právní předpisy nepřipouští pozastavení výkonu činnosti na žádost insolvenčního správce. Předpoklady neustanovení do funkce insolvenčního správce, jež se vztahují k ustanovení v konkrétním insolvenčním řízení pak stanovuje zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

²⁵ MARŠÍKOVÁ, J. In: MARŠÍKOVÁ, J. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. S poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1. 1. 2018.* Praha: Leges, 2018, komentář k § 31.

Likvidace obchodních korporací

Marek Jošt

Článek se věnuje právní úpravě, vybraným otázkám účetnictví a auditu likvidací obchodních korporací. Vychází zejména z následujících předpisů:

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 586/1992 Sb., zákon České národní rady o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

V samostatné části jsou zmíněny auditorské předpisy s důrazem na předpoklad nepřetržitého trvání podniku.

Právní rámec likvidací

Likvidaci, resp. její účel, definuje občanský zákoník, v § 187 odst. 1 takto: „*Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplývá z likvidace (likvidačním zůstatkem), podle zákona.*“ Samotné likvidaci předchází zrušení právnické osoby, k němuž může dojít právním jednáním, uplynutím doby, na kterou byla založena, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla zřízena. Soud může nařídít likvidaci, jestliže právnická osoba vyvíjí nezákonnou činnost narušující veřejný pořádek, nesplňuje předpoklady nutné pro vznik právnické osoby nebo nemá déle než dva roky usnášeníschopný statutární orgán. O dobrovolném zrušení rozhoduje příslušný orgán právnické osoby. Aby mohla být právnická osoba zrušena, musí dojít k její likvidaci, pokud její jmění nepřechází na právního nástupce.

Dnem, kdy je právnická osoba zrušena nebo prohlášena za neplatnou, vstupuje do likvidace. Likvidátor má následně povinnost navrhnout zápis této skutečnosti do veřejného rejstříku. Po dobu likvidace se stává součástí názvu právnické osoby dodatek „v likvidaci“.

Již při vstupu do likvidace musí příslušný orgán právnické osoby určit osobu likvidátora. Likvidátorem se smí stát pouze osoba způsobilá být členem statutárního orgánu, jelikož přebírá jeho roli a za řádný výkon

své funkce odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu. V praxi se může stát, že funkce likvidátora zanikne již před zánikem právnické osoby. V takovém případě musí příslušný orgán určit nového likvidátora, a to bez zbytečného odkladu. Nachází-li se právnická osoba v likvidaci a nebyl-li určen likvidátor, plní jeho funkci všichni členové statutárního orgánu. Likvidátoři mohou tvořit i kolektivní orgán, pokud jich bylo určeno více. Odměnu likvidátora a způsob její výplaty stanoví ten, kdo likvidátora určil.

Mezi hlavní úkoly likvidátora patří:

- oznámit vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům, a to nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvoutýdenním odstupem společně s výzvou věřitelům k přihlášení jejich pohledávek ve lhůtě minimálně tři měsíce od druhého zveřejnění,
- sestavit ke dni vstupu do likvidace zahajovací rozvalu a soupis jmění právnické osoby,
- vydat za úplatu soupis jmění každému věřiteli, který o to požádá,
- dodržet omezení, která byla součástí nabytí dědictví nebo odkazu právnickou osobou,
- dodržet podmínky rozhodnutí orgánu, pokud právnická osoba obdržela účelově vázané prostředky z veřejných rozpočtů,
- dodržet podmínky, pokud právnická osoba obdržela prostředky účelově vázané k dosažení veřejně prospěšného účelu,
- zpeněžit aktiva,
- vyrovnat náklady likvidace a závazky dle pořadí, které stanovuje zákon,
- vést účetnictví, sestavit řádné účetní závěrky a podávat daňová přiznání v průběhu likvidace,
- sestavit konečnou zprávu o průběhu likvidace obsahující informace o způsobu naložení s likvidačním zůstatkem, příp. návrh na použití likvidačního zůstatku; ke stejnému dni sestavit účetní závěrku podepsanou likvidátorem,
- vyplatit podíl na likvidačním zůstatku po schválení návrhu na použití likvidačního zůstatku,
- předložit konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku ke schválení tomu, kdo likvidátora určil, a současně také nejvyššímu orgánu, jde-li o obchodní korporaci,
- podat návrh na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku do 30 dnů od skončení likvidace,
- zajistit archivaci výše uvedených dokumentů po dobu 10 let od zániku právnické osoby.

Likvidace končí použitím likvidačního zůstatku, převzetím likvidační podstaty věřiteli nebo jejím odmítnutím. Před výmazem právnické osoby z veřejného rejstříku může být identifikován dosud neznámý majetek. V takovém případě likvidace nekončí a likvidátor musí tento majetek vypořádat nebo provést další nezbytná opatření dle zákona. Může ovšem nastat i opačná situace,

když je zjištěn dosud neznámý majetek, ale až po výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku. Soud následně zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a stanoví likvidátora. Od obnovení likvidace se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla, a obnoví se i pohledávky jejích věřitelů.

Zákon o obchodních korporacích

Zákon přiznává v § 37 právo na podíl na likvidačním zůstatku každému ze společníků. Tento podíl je společníkovi vyplacen v penězích, nestanoví-li dohoda či společenská smlouva jinak. Nejprve se likvidační zůstatek rozdělí mezi společníky do výše splněné vkladové povinnosti, a pokud nestačí likvidační zůstatek na toto rozdělení, podílejí se společníci na likvidačním zůstatku v poměru k výši svých splacených či vnesených vkladů. Zbývající část likvidačního zůstatku se rozdělí rovným dílem mezi společníky a u kapitálových společností a družstva podle jejich podílů. Likvidátor vyplatí podíl na likvidačním zůstatku bez zbytečného odkladu po schválení návrhu na použití likvidačního zůstatku. Jestliže není návrh na rozdělení schválen, rozhodne o rozdělení soud na návrh likvidátora nebo společníka. Je třeba dodat, že při zrušení obchodní korporace s likvidací ručí společníci za její dluhy po jejím zániku do výše svého podílu na likvidačním zůstatku, nejméně však v rozsahu, ve kterém ručili za jejího trvání.

Soud může nařdit likvidaci, jestliže obchodní korporace pozbyla všechna podnikatelská oprávnění (s výjimkou založení za účelem správy vlastního majetku či za jiným účelem, než je podnikání), není schopna po dobu delší než jeden rok vykonávat svou činnost a plnit tak svůj účel, nemůže vykonávat svou činnost pro nepřekonatelné rozpory mezi společníky nebo provozuje činnost, kterou smí podle jiného právního předpisu vykonávat pouze fyzické osoby, bez pomoci těchto osob.

Následující část článku odkazuje u jednotlivých právních forem obchodních korporací na ustanovení týkající se likvidace.

Veřejná obchodní společnost

V § 113 zákon uvádí různé situace zrušení společnosti, a tedy vstupu do likvidace. Za zmínku stojí situace, kdy dochází k ukončení likvidace a společnost nadále trvá. Zrušuje-li se společnost výpovědí společníka podanou nejpozději šest měsíců před uplynutím účetního období, a to posledním dnem účetního období (společenská smlouva může určit lhůtu jinou), vyloučením společníka podle § 115 odst. 2 nebo z jiných důvodů určených ve společenské smlouvě, mohou se ostatní společníci do okamžiku předložení konečné zprávy o průběhu likvidace likvidátorem změnou společenské smlouvy dohodnout, že společnost nadále trvá i bez společníka, jehož se důvod zrušení týká. Tato dohoda může být obsahem společenské smlouvy. Účinností takové dohody se likvidace ukončuje.

Stejně tak byla-li společnost zrušena podle § 113 odst. 1 písm. h) zákona, tj. z důvodu nesplnění zákonných podmínek způsobilosti osob být členem orgánu společnosti, mohou se společníci dohodnout na přistoupení společníka, který tyto podmínky splňuje, a na dalším trvání společnosti. I zde platí, že účinností dohody se likvidace ukončuje.

Komanditní společnost

Zákon zmiňuje v § 127 odst. 1 důvody, jež nevedou ke zrušení společnosti, a tedy k likvidaci, ale pouze k zániku účasti komanditisty ve společnosti. Naopak ke zrušení společnosti dochází v případech, kdy zákonné požadavky způsobilosti být členem orgánu společnosti uvedené v § 46 zákona nesplňuje žádný z komplementářů.

Společnost s ručením omezeným

Zrušení společnosti s ručením omezeným upravuje § 241 a § 242 zákona. Pokud byly vydány společníkům kmenové listy, vyzve je likvidátor k jejich odevzdání a následně bez zbytečného odkladu vyplatí společníkům podíly na likvidačním zůstatku. Kmenové listy poté likvidátor zničí. Jestliže společníci kmenové listy likvidátorovi neodevzdají, jsou prohlášeny za neplatné dle § 152 a § 153 zákona. Teprve po prohlášení kmenových listů za neplatné vyplatí likvidátor společníkům podíl na likvidačním zůstatku.

Akciová společnost

Likvidaci akciové společnosti zakotvují § 549 – § 551 zákona. Právo na podíl na zisku je samostatně převoditelné ode dne, kdy společnost vstoupila do likvidace, pokud stanovy neurčí jinak.

Jestliže likvidační zůstatek není dostačující k úhradě jmenovité hodnoty akcií, dělí se na část připadající vlastníkům prioritních akcií a na část připadající vlastníkům ostatních akcií v rozsahu určeném stanovami. Existuje-li více druhů akcií, jejichž zvýhodnění se vztahuje k likvidačnímu zůstatku, dělí se tento zůstatek i na část připadající vlastníkům těchto akcií.

A zde exkurze v našem léčebném zařízení končí. Dále mohou vstoupit pouze ti, jež čelí brutálním finančním následkům svého hýřivého života. Pohled na osoby učící se znovu skromnému životu je pouze pro mimořádně silné náтуры.

Kresba: Ivan Svoboda

Část likvidačního zůstatku se dělí mezi akcionáře v poměru odpovídajícím splacené jmenovité hodnotě jejich akcií.

Likvidátor vyplatí podíl na likvidačním zůstatku bez

zbytečného odkladu po odevzdání akcií ze strany akcionáře. Převzaté akcie následně likvidátor zničí. Jestliže akcionář na výzvu likvidátora akcie neodevzdá, uplatní likvidátor postup dle § 537 – § 538 zákona a prohlásí

Hugo a Sally se opět baví o rezervách

4. Podmíněný závazek – soudní spor

Sally, ty rezervy mi letos dávají zabrat. Společnost QWX s.r.o. je žalována svým odběratelem za způsobenou škodu. Částka v žalobě je skoro desetinásobek naší materiality.

To vypadá vážně. Co říká klientův právník?

Poslali jsme mu konfirmační dopis, i když je to interní právník, a on v odpovědi napsal, že společnost pravděpodobně vyhraje a že žalovaná částka je neúměrně vysoká.

A co ty na to?

Zdokumentuji konfirmaci ve spise. Pro jistotu si s právníkem ještě před vydáním výroku zavolám, jestli se něco nezměnilo, a je to. Myslím si, že se rezerva v tomto případě tvořit nemá. Závazek není pravděpodobný.

Rezerva ne, ale co zveřejníš v příloze v účetní závěrce? Přeci jen to vypadá na významný podmíněný závazek.

Do toho se klientovi moc nechce. Právě proto, že jeho právník tvrdí, že žalovaná částka je neúměrně vysoká. Nechtějí znervózňovat své věřitele. Případné vyplacení takové částky by jim způsobilo finanční problémy.

A co ty na to? Jaký máš názor na žalovanou částku a na odhadovaný výsledek sporu?

Já přeci nejsem právník...

No právě, stavíš vše na vyjádření klientova právníka a přitom sám klient říká, že nechce tuto informaci věřitelům poskytnout, protože by to společnost mohlo přivést do problémů.

Jaj. No vidíš, takhle jsem o tom nepřemýšlel. Vyžádám si dodatečné podklady, sejdu se s tím právníkem a uvidím, zda budu moci vyhodnotit jeho argumentaci jako spolehlivou. Pokud budu mít významné pochybnosti, zvážím zapojení našeho experta, aby posoudil závěr klientova právníka.

Musíme získat spolehlivé a vhodné důkazní informace, protože se jedná o velmi materiální částku. Pokud by se měla rezerva rozeznat, výkazy by vypadaly úplně jinak.

A pokud je správné ji nerozeznat, pak by ta informace vzhledem k významnosti pro uživatele, tedy věřitele, měla být zveřejněna v příloze.

je za neplatné. Teprve po prohlášení akcií za neplatné vyplatí likvidátor podíl na likvidačním zůstatku akcionářům.

U zaknihovaných akcií vzniká oprávněné osobě právo na vyplacení podílu na likvidačním zůstatku ke dni zrušení akcií společností v evidenci zaknihovaných cenných papírů na základě příkazu likvidátora.

Družstvo

Zrušení a zánik bytového družstva upravují § 756 – § 757 a sociálního družstva § 771 – § 773 zákona. U bytového družstva platí, že podíl člena na likvidačním zůstatku je roven splněné vkladové povinnosti k členskému vkladu. Podíl na likvidačním zůstatku se vyplácí v penězích, a pokud nelze práva všech členů uspokojit zcela, uspokojí se poměrně. Jestliže po uspokojení práv všech členů na podíl na likvidačním zůstatku zůstanou nerozděleny nějaké prostředky, rozdělí se mezi členy rovným dílem, neurčí-li stanovy jinak. Soud může zrušit družstvo a nařídí likvidaci, pokud dochází k porušování ustanovení zákona o hospodaření s majetkem družstva závažným způsobem, nebo provozuje-li družstvo činnost v rozporu s § 727 zákona.

V případě sociálního družstva je podíl na likvidačním zůstatku roven splněné vkladové povinnosti k členskému vkladu a tento podíl se vyplácí v penězích. Není-li možné uspokojit práva všech členů zcela, uspokojí se poměrně.

Po uspokojení práv členů na výplatu podílu na likvidačním zůstatku případně likvidační zůstatek podle rozhodnutí členské schůze jinému sociálnímu družstvu, pokud s tím jeho členská schůze souhlasí. Není-li takové sociální družstvo, které by likvidační zůstatek přijalo, případně obci, na jejímž území má zanikající sociální družstvo sídlo. Jiný způsob rozdělení zákon nedovoluje. Soud může nařídí likvidaci sociálního družstva v případě, že provozuje činnost v rozporu s § 758, nakládá se ziskem v rozporu s § 766 a stanovami či nesplňuje podmínku podle § 761 po dobu delší než 12 měsíců.

Zákon o účetnictví

Zákon o účetnictví uvádí v § 17 odst. 1, že účetní jednotky otevírají účetní knihy podle písm. b) k prvnímu dni účetního období, písm. c) ke dni vstupu do likvidace, písm. d) ke dni následujícímu po dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku nebo ke dni následujícímu po dni zpracování zprávy o naložení s majetkem podle zvláštních právních předpisů a písm. j) ke dni, který pro sestavení zahajovací rozvahy stanoví zvláštní právní předpis.

Naopak účetní jednotky uzavírají účetní knihy podle § 17 odst. 2 písm. a) ke dni zániku povinnosti vést účetnictví, písm. b) k poslednímu dni účetního období, písm. c) ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace a písm. j) ke dni, k němuž stanoví povinnost uzavřít účetní knihy nebo sestavit účetní závěrku zvláštní právní předpis.

Účetní jednotky sestavují účetní závěrku k rozvahovému dni, což je den uzavření účetních knih. Řádnou účetní závěrku sestavují k poslednímu dni účetního období, v ostatních případech jde o mimořádnou účetní závěrku. Zahajovací rozvahu mají povinnost sestavit v případech vyjmenovaných v § 17 odst. 1 s výjimkou k prvnímu dni účetního období. Z toho tedy plyne, že ke dni vstupu do likvidace musí účetní jednotky sestavit zahajovací rozvahu.

Podle § 18 odst. 3 písm. c) musí účetní závěrka obsahovat právní formu účetní jednotky, případně informaci o tom, že se účetní jednotka nachází v likvidaci.

Podle § 29 odst. 1 provádějí účetní jednotky inventarizaci majetku a závazků k okamžiku, k němuž sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou. Je tedy zřejmé, že inventarizaci by měly účetní jednotky provést také ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace, kdy uzavírají účetní knihy a sestavují mimořádnou účetní závěrku. Dále by měla být inventarizace prováděna v průběhu likvidace vždy k okamžiku sestavení řádné účetní závěrky.

Konečně § 31 odst. 3 písm. a) stanovuje, že povinnosti spojené s uschováním účetních záznamů přecházejí u účetních jednotek uvedených v § 1 odst. 2 písm. a) až c) na právního nástupce této účetní jednotky, a pokud není, na likvidátora či insolvenčního správce nebo jinou osobu podle zvláštních právních předpisů.

Vyhláška

Vyhláška č. 500/2002 Sb. požaduje v § 4 odst. 7, aby účetní jednotky, které vstoupily do likvidace v běžném účetním období, uváděly v rozvaze namísto informací za minulé účetní období údaje zahajovací rozvahy ke dni vstupu do likvidace. Ve výkazu zisku a ztráty se informace za minulé účetní období neuvádějí.

České účetní standardy

V případě zrušení účetní jednotky s likvidací doporučují české účetní standardy postupovat podle standardu č. 021 – *Některé postupy v účetnictví při vyrovnání, nuceném vyrovnání, konkursu a likvidaci* bodu 5. *Likvidace*. Ten v zásadě potvrzuje výše uvedené. Tedy ke dni předcházejícímu dni vstupu do likvidace musí účetní jednotka uzavřít účetní knihy a sestavit mimořádnou účetní závěrku. Ke dni vstupu do likvidace pak otevře účetní knihy a sestaví zahajovací rozvahu, přičemž standard odkazuje na body 4.1.2. a 4.1.3. týkající se konkursu.

Při uzavírání účetních knih zaúčtuje účetní jednotka zůstatky těch přechodných účtů aktiv a pasiv (zejména rezerv a opravných položek, dohadných účtů aktivních a pasivních a účtů časového rozlišení – nákladů, příjmů, výnosů a výdajů příštích období), které prokazatelně nebudou moci být zaúčtovány v období likvidace nebo které vstupem do likvidace ztratí své opodstatnění, a to podle své povahy buď na příslušné účty pohledávek

a závazků, nebo na příslušné účty nákladů a výnosů v souladu s vyhláškou.

Zahajovací rozvaha se sestavuje rovněž při obnovení likvidace z důvodu nově zjištěného v účetnictví dosud nezaúčtovaného majetku, příp. z jiného důvodu.

Ke dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku uzavře účetní jednotka v likvidaci účetní knihy a sestaví účetní závěrku, v níž případně vykáže i daňový dluh nebo pohledávku. K následujícímu dni pak otevře účetní knihy a zaúčtuje případné vypořádání daní a vyplacení podílů společníkům na likvidačním zůstatku. Pokud není účtováno o dodatečných výsledkových operacích, nemusí již sestavovat účetní závěrku ke dni podání návrhu na výmaz účetní jednotky v likvidaci z veřejného rejstříku.

Snahou likvidátora by mělo být zpeněžit aktiva, uhradit závazky a vyplatit likvidační zůstatek a na konci likvidace by měla být rozvaha ideálně nulová.

Ke dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku nebo ke dni zpracování zprávy o použití majetku může mít rozvaha různou podobu obsahu, jak naznačují tabulky. V těchto tabulkách se pracuje s příklady, ve kterých jsou v aktivech vykázány již jen peněžní prostředky.

Kladný likvidační zůstatek vyšší než základní kapitál

Aktiva	Částka v tis. Kč	Pasiva	Částka v tis. Kč
Peněžní prostředky	2 000	Základní kapitál	500
		VH min. let	1 000
		VH běžného období	500
Aktiva celkem	2 000	Pasiva celkem	2 000

Kladný likvidační zůstatek nižší než základní kapitál

Aktiva	Částka v tis. Kč	Pasiva	Částka v tis. Kč
Peněžní prostředky	2 000	Základní kapitál	2 500
		VH min. let	-1 000
		VH běžného období	500
Aktiva celkem	2 000	Pasiva celkem	2 000

Nulový likvidační zůstatek a záporný vlastní kapitál

Aktiva	Částka v tis. Kč	Pasiva	Částka v tis. Kč
Peněžní prostředky	0	Základní kapitál	1 500
		VH min. let	-1 000
		VH běžného období	-800
		Závazky	300
Aktiva celkem	0	Pasiva celkem	0

Zdroj: autor

Účetní transakce účtované během likvidace

Účetní operace	MD	Dal
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	21x, 22x, 31x	64x
Doučtování zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku odpisovaného	54x	07x, 08x
Doučtování zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku neodpisovaného a jeho vyřazení z užívání	54x	03x
Vyřazení prodaného dlouhodobého majetku odpisovaného z užívání	07x, 08x	01x, 02x
Tržby z prodeje dlouhodobého finančního majetku	21x, 22x, 31x	66x
Úbytek prodaného dlouhodobého finančního majetku	56x	06x
Tržby z prodeje zásob	21x, 22x, 31x	60x, 64x
Vyskladnění prodaných zásob	50x, 54x, 58x	11x, 12x, 13x
Inkaso pohledávek	21x, 22x	3xx
Rozpuštění opravných položek k dlouhodobému majetku	09x	55x
Rozpuštění opravných položek k zásobám	19x	55x
Rozpuštění opravných položek k pohledávkám	39x	55x
Rozpuštění rezerv	45x	55x
Rozpuštění nákladů příštích období	5xx	38x
Rozpuštění příjmů příštích období	21x, 22x, 3xx	38x
Rozpuštění výnosů příštích období	38x	6xx
Rozpuštění výdajů příštích období	38x	21x, 22x, 3xx
Rozpuštění dohadných účtů aktivních	3xx, 6xx	38x
Rozpuštění dohadných účtů pasivních	38x	3xx, 5xx
Odměna likvidátora	5xx	21x, 22x, 32x
Vypořádání dluhů	3xx	21x, 22x
Nárok na likvidační zůstatek	41x	36x
Předpis srážkové daně z likvidačního zůstatku	36x	34x
Úhrada srážkové daně finančnímu úřadu	34x	22x
Vypořádání likvidačního zůstatku po zdanění v penězích	36x	21x, 22x

Zdroj: autor

Daňový řád a daň z příjmů

Vstupem účetní jednotky do likvidace nezaniká její povinnost podávat daňová přiznání, jak vyplývá z § 240c daňového řádu. Ten v odst. 1 uvádí, že pokud dojde ke zrušení právnické osoby s likvidací, trvá povinnost podávat řádné daňové tvrzení nebo dodatečné daňové tvrzení až do dne zániku právnické osoby. Současně odst. 2 zmiňuje povinnost podat řádné daňové tvrzení do 30 dnů ode dne vstupu do likvidace, a to za část

zdaňovacího období, která uplynula přede dnem jejího vstupu do likvidace. Dále má právnícká osoba povinnost podle odst. 3 podat řádné daňové tvrzení do 15 dnů ode dne zpracování návrhu na použití likvidačního zůstatku, a to za část zdaňovacího období, která uplynula přede dnem zpracování tohoto návrhu, přičemž tuto lhůtu nelze prodloužit. Poslední odst. 4 uvádí, že pokud vznikne po dni zpracování návrhu na použití likvidačního zůstatku právnícké osobě daňová povinnost, považuje se tato povinnost za daňovou povinnost vzniklou ode dne zpracování návrhu na použití likvidačního zůstatku a právnícká osoba je povinna podat dodatečné daňové přiznání.

V průběhu likvidace podává likvidátor řádná daňová přiznání.

Mezinárodní auditorské standardy

Auditor může narazit na problém likvidace účetní jednotky v rámci aplikace mezinárodního auditorského standardu ISA 570 *Nepřetržitě trvání podniku*. Za normálních podmínek sestávají účetní jednotky svou účetní závěrku za předpokladu, že vedení nemá v úmyslu dát účetní jednotku do likvidace nebo ukončit její činnost. Povinností auditora je získat dostatečné a vhodné důkazní informace o tom, jak vedení při sestavování účetní závěrky použilo předpoklad nepřetržitého trvání podniku, a posoudit, zda jej použilo vhodně, a dále na základě získaných důkazních informací posoudit, zda existuje materiální nejistota, pokud jde o schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat. Auditor má tuto povinnost i v situaci, kdy rámec účetního výkaznictví použitý pro sestavení účetní závěrky výslovně nepožaduje, aby vedení vyhodnotilo schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat. V závislosti na uvedeném pak auditor příslušně upraví svou zprávu.

Je-li předpoklad nepřetržitého trvání podniku správný a neexistuje významná nejistota, vyjádří auditor nemoifikovaný výrok.

Pokud auditor dojde k závěru, že použití předpokladu nepřetržitého trvání podniku není vhodné, vyjádří záporný výrok.

Jestliže je předpoklad nepřetržitého trvání podniku správný, avšak existuje materiální nejistota, která je náležitě popsána v příloze v účetní závěrce, vyjádří auditor nemoifikovaný výrok a uvede ve zprávě samostatný oddíl nazvaný *Materiální nejistota týkající se nepřetržitého trvání podniku*. V něm odkáže na bod přílohy v účetní závěrce, k němuž se materiální nejistota vztahuje a současně uvede, že výrok auditora není v souvislosti s touto skutečností modifikován.

V opačném případě, kdy se jeví předpoklad nepřetržitého trvání podniku jako správný a existuje materiální nejistota, avšak není dostatečně popsána a uvedena v příloze v účetní závěrce, vyjádří auditor výrok s výhradou, resp. záporný výrok v souladu se standardem ISA 705 *Modifikace výroku ve zprávě nezávislého auditora*. Současně uvede ve zprávě oddíl nazvaný

Základ pro výrok s výhradou (resp. *Základ pro záporný výrok*) s informací, že existuje materiální nejistota, která může zásadním způsobem zpochybnit schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat, a že tato záležitost není v účetní závěrce dostatečně vysvětlena a popsána.

V některých případech může auditor považovat za nezbytné požádat vedení, aby vyhodnotilo schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat nebo aby své vyhodnocení rozšířilo. Jestliže vedení není ochotno toto učinit, bude patrně vhodné vydat zprávu auditora s výrokem s výhradou nebo odmítnout výrok, protože auditor nemusí být schopen získat dostatečné a vhodné důkazní informace o tom, jak vedení při sestavení účetní závěrky použilo předpoklad nepřetržitého trvání podniku, např. důkazní informace týkající se existence plánů realizovaných vedením nebo jiných faktorů snižujících nejistotu.

Pokud je účetní závěrka sestavena za předpokladu ukončení činnosti podniku v dohledné budoucnosti a je-li tento předpoklad správný a tato skutečnost je náležitě popsána v účetní závěrce, vyjádří auditor nemoifikovaný výrok. Jestliže se jeví tato skutečnost natolik důležitou pro pochopení účetní závěrky, nabízí se zdůraznění skutečnosti v samostatném odstavci zprávy auditora.

Standard ISA 570 uvádí v odst. A3. příklady událostí a podmínek (finanční, provozní a ostatní), které mohou jednotlivě nebo v souhrnu zásadním způsobem zpochybnit schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat a auditor by je měl vzít v úvahu. V odst. A16. pak auditori naleznou příklady auditorských postupů prováděných v případě existence zmíněných identifikovaných událostí nebo podmínek.

Podle odst. 16(e) standardu si auditor od vedení účetní jednotky (příp. osob pověřených správou a řízením) vyžádá v rámci dalších auditorských postupů písemná prohlášení týkající se jejich plánů na budoucí opatření a proveditelnosti těchto plánů.

V souvislosti se zahajovací rozvahou sestavenou ke dni vstupu do likvidace se nabízí otázka, zda musí být také ověřena auditorem, pokud podléhá ověření účetní závěrka. Např. Kučerová (2008) uvádí: „Úvahy o tom, zda je audit zahajovací rozvahy povinný, pokud má společnost povinný audit účetních závěrek, se mohou lišit, avšak zákon o účetnictví v § 20 ukládá povinnost ověřování účetní závěrky auditorem, nikoliv jiných výkazů společnosti. Nicméně jsou společnosti, které si zahajovací rozvahu ke dni vstupu do likvidace auditovat nechají.“

Shrnutí

Tabulka na další straně shrnuje obvyklý průběh likvidace včetně souvisejících povinností. Pouze první bod je v kompetenci statutárního orgánu likvidované účetní jednotky a nesplní-li statutární orgán uvedené povinnosti, přecházejí i tyto na likvidátora. Ostatní úkoly pak náleží vždy likvidátorovi.

Důležité okamžiky v procesu likvidace

Okamžik v procesu likvidace	Povinnosti statutárního orgánu / likvidátora
Den předcházející dni vstupu do likvidace	Provedení inventarizace; uzavření účetních knih; sestavení mimořádné účetní závěrky; sestavení daňového přiznání k DPPO.
Den vstupu do likvidace (tj. den přijetí rozhodnutí příslušného orgánu o zrušení účetní jednotky)	Sestavení zahajovací rozvahy; otevření účetních knih, sestavení soupisu jmění účetní jednotky; do 30 dnů ode dne vstupu do likvidace sestavení daňového přiznání k DPPO a to za část období, která uplynula přede dnem vstupu do likvidace.
Období trvání likvidace	Vedení účetnictví; zpeněžení aktiv; uhrazení všech závazků; ukončování činností; sestavení řádných účetních závěrek; sestavení řádných daňových přiznání k DPPO.
Den sestavení návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku a jeho předání ke schválení	Sestavení zprávy o průběhu likvidace. Uzavření účetních knih a sestavení účetní závěrky. Sestavení daňového přiznání k DPPO do 15 dnů ode dne zpracování návrhu na použití likvidačního zůstatku a to za část zdaňovacího období, která uplynula přede dnem zpracování tohoto návrhu, přičemž tuto lhůtu nelze prodloužit.
Den následující po dni sestavení návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku	Otevření účetních knih a vedení účetnictví. Pokud vznikne po dni zpracování návrhu na použití likvidačního zůstatku právnické osobě daňová povinnost, považuje se tato povinnost za daňovou povinnost vzniklou dnem zpracování návrhu na použití likvidačního zůstatku a právnická osoba je povinna podat dodatečné daňové přiznání.
Rozdělení likvidačního zůstatku a jeho vyplacení (ukončení likvidace)	Použití likvidačního zůstatku a jeho vyplacení. Do 30 dnů od skončení likvidace musí být podán návrh na výmaz účetní jednotky z obchodního rejstříku.
Den zániku účetní jednotky (výmaz z obchodního rejstříku)	Uzavření účetních knih a sestavení účetní závěrky. Pokud není účtováno o dodatečných výsledkových operacích, nemusí již účetní jednotka sestavovat účetní závěrku ke dni podání návrhu na výmaz účetní jednotky v likvidaci z veřejného rejstříku.
Období následující po dni zániku účetní jednotky	Ode dne zániku účetní jednotky platí povinnost archivace účetních záznamů po dobu 10 let.

Zdroj: autor

Pokud by se objevil po skončení likvidace nebo po výmazu účetní jednotky z obchodního rejstříku dříve neidentifikovaný majetek, může soud rozhodnout o obnovení likvidace a jmenovat likvidátora. Likvidátor sestaví ke dni zápisu obnovení likvidace do obchodního rejstříku zahajovací rozvahu (Vomáčková, 2009).

Vyhodnocení předpokladu nepřetržitého trvání použitého vedením účetní jednotky a posouzení existence významné nejistoty auditorem má pochopitelně dopady do zprávy auditora, resp. do výroku, jak naznačuje následující tabulka.

Důsledky pro zprávu auditora

Předpoklad	Vyhodnocení předpokladu	Výrok auditora
Účetní závěrka je sestavena za předpokladu nepřetržitého trvání	Předpoklad je správný a neexistuje významná nejistota	Nemodifikovaný výrok
	Předpoklad je správný, ale existuje významná nejistota - zveřejnění v účetní závěrce je dostatečné	Nemodifikovaný výrok + oddíl „Materiální nejistota týkající se nepřetržitého trvání podniku“
	Předpoklad je správný, ale existuje významná nejistota - zveřejnění v účetní závěrce je nedostatečné	Výrok s výhradou nebo záporný výrok
	Předpoklad je nesprávný	Záporný výrok
	Posouzení předpokladu vedením je nedostatečné	Výrok s výhradou nebo odmítnutí výroku
Účetní závěrka je sestavena za předpokladu ukončení činnosti	Předpoklad je správný a je náležitě popsán v účetní závěrce	Nemodifikovaný výrok, příp. odstavec zdůraznění skutečnosti

Zdroj: autor

Použité zdroje

- [1] Kučerová, M. (2008). Audit účetních jednotek v likvidaci. Auditor, roč. XV, č. 3. s. 22 – s. 24. ISSN: 1210-9096.
[2] Vomáčková, H. (2009). Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí: (vyšší účetnictví). 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Bova Polygon. ISBN: 978-80-7273-157-2.

Článek byl zpracován s využitím prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj vědy a výzkumu na FFÚ VŠE IP 100040.

Marek Jošt

Ing. Marek Jošt, Ph.D. je statutárním auditorem ve společnosti ContAudit, s. r. o., v níž se podílí na poskytování auditorských služeb podnikatelským subjektům a nestátním neziskovým organizacím. Je absolventem Fakulty financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze, kde v současné době působí jako odborný asistent na Katedře finančního účetnictví a auditingu a je garantem kurzu Účetnictví neziskových organizací. Průběžně se věnuje publikační a pedagogické činnosti.

Rozhovor se Zdeňkem Strnadem, soudcem insolvenčního soudu

Insolvenční praxe z pohledu insolvenčního soudce

Již dlouho se věnujete problematice insolvenčních řízení. Mediálním prostorem neustále rezonuje novela insolvenčního zákona (z roku 2019) týkající se procesu oddlužení. Někde na internetu jsem zaregistrovala vaše stanovisko k tomu, že se v daném případě jednalo především o politické rozhodnutí. Jaké přínosy podle vás tato novela má pro samotné dlužníky a jejich věřitele? Co naopak považujete v této oblasti za špatné a proč?

Neprozdírám asi žádné tajemství, když řeknu, že už řadu let platí, že insolvence rovná se oddlužení. Říkám to sice v nadsázce, ale počty nových návrhů jsou v tomto směru jednoznačné. V posledních letech představuje oddlužení přibližně 90–95 % veškeré naší soudní agendy. Porovnejte sama: v roce 2020 bylo na insolvenční soudy podáno celkem asi 26 tisíc insolvenčních návrhů, z nichž necelých 25 tisíc bylo návrhů na povolení oddlužení. V roce 2021 to bylo podobné: celkem přišlo přes 23 tisíc návrhů, přičemž oddlužení z toho činilo necelých 22 tisíc návrhů. A pokud to vezmeme celkově, tak tu máme něco přes 100 tisíc aktuálně běžících oddlužení. Nedivme se tedy, že oddlužení bylo dlouhou dobu – a patrně i nadále bude – středobodem insolvenčního světa. Ať už přímo či nepřímo se prostě dotýká obrovského množství osob. Žijeme tím na soudech, zabývají se tím sepisovatelé insolvenčních návrhů i advokáti, administrují to kanceláře insolvenčních správců. Je tudíž logické, že tohle téma rezonuje i mezi politiky. Odpovědně ale říkám, že v mnoha případech tím důvodem jejich zájmu o oddlužení nejsou laciné politické body, ale opravdová snaha celému tomu insolvenčnímu molochu pomoci. Klíčovou osobou, která se dluhové problematice i oddlužení v tomto směru dlouhodobě věnuje, je poslanec Marek Výborný. On to téma dluhů v parlamentu opakovaně zvedá a dokáže ty změny pak i obhájit. Výraznými podporovateli v minulosti byli i poslanci jako Patrik Nacher, Marek Benda nebo Kateřina Valachová, nově to bude třeba Pavel Staněk nebo Viktor Vojtko a jiní. Jen chci říct, že bez nich by se ty insolvence těžko někam pohnuly.

Tak proč ta kritika? Legislativa, a to i ta v oddlužení, je přeci výsledkem politického vyjednávání.

To jste mě nejspíš špatně pochopila. Já změny, které v oddlužení přinesly dvě nejdůležitější novely z posledních let, konkrétně „akreditační novela“ (č. 64/2017 Sb.) a „oddlužovací novela“ (č. 31/2019 Sb.), v zásadě kvituji. Mám pocit, že se v nich výrazně odrážely dosavadní zkušenosti i potřeby insolvenční praxe. A tak nějak na nich byla i shoda napříč všemi zainteresovanými

JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., MPA

je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Fakulty mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze. Je soudcem a mezi lety 2013 až 2021 vykonával

i funkci místopředsedy Krajského soudu v Českých Budějovicích pro úsek obchodní a správní. Působí jako odborný asistent na katedře regionálního managementu a práva Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Dlouhodobě se věnuje přednáškové a publikační činnosti zejména v oblasti insolvenčního a správního práva, a to jak v České republice, tak i v zahraničí. Spolupracuje též s Justiční akademií. Je předsedou zkušební komise pro zkoušky insolvenčních správců. Jako člen expertní pracovní skupiny při Ministerstvu spravedlnosti ČR se podílel na přípravě několika novelizací insolvenčního zákona. Je držitelem prestižního ocenění Právník roku v kategorii „Insolvenční právo“ za rok 2015.

„hráči“ – ministerstvem počínaje, přes soudy, insolvenční správce, věřitele a parlamentem konče. Měly vždy své téma, vůdčí myšlenku. Jejich cílem bylo ochránit dlužníky před tzv. oddlužovacími agenturami, které do té doby na dlužnících nehorázně parazitovaly, minimalizovala se šikana skrze nedůvodné insolvenční návrhy, podařilo se částečně odbřemenit přetížené insolvenční soudy, kde stále oddlužení dominuje a blokuje podstatnou část insolvenční administrativy, a v neposlední řadě se díky nim oddlužení otevřelo více dlužníkům, když zejména odpadla povinnost splatit nezajištěným věřitelům alespoň 30 % přihlášených pohledávek. Těch pozitiv bylo víc (mj. se třeba i pro některé zranitelné skupiny osob zkrátilo oddlužení na tři roky apod.), ale v kostce to, myslím, dostatečně reprezentuje étos obou těchto novel. S tím ale bohužel souvisí i to, že výrazně klesla očekávaná míra uspokojení věřitelů. A co se tak úplně nepovedlo? Nepovedla se třeba úplně ve všem úprava doručování. Některé bariéry vstupu do oddlužení jsou přinejmenším nejasné nebo přísné. Dlužníci se také bojí, jak se bude k plnění jejich oddlužení přistupovat na konci oddlužení, až bude soud hodnotit to, zda vynakládali dostatečné úsilí k co nejvyššímu uspokojování svých věřitelů. Myslím

si ale, že se nejedná o žádné systémové nedostatky, se kterými by si praxe neuměla poradit.

Co by však dle mého názoru vyžadovalo ještě určitou diskuzi, jsou změny, které se chystají v oddlužení v návaznosti na směrnici o restrukturalizaci a insolvenční (č. 2019/1023).

Pokud vím, tento návrh byl předložen poslancům sněmovně již v předchozím volebním období jako sněmovní tisk 1073, ale do voleb se již nestihl projednat. V čem je podle vás problém?

Víte, oddlužení je do určité míry jakousi „tichou dohodou“, společenskou smlouvou, citlivým konsensem mezi

Hugo a Sally se opět baví o rezervách

5. Rozdíl v odhadu auditora a společnosti

Sally, jsem v koncích. Mám spor s klientem a nevím, co s tím.

Určitě nebude tak zle! Pojďme se na to podívat. O co jde?

O rezervu na reklamace. Klient má výpočet, který je založený na historických datech. V minulosti jim to celkem vycházelo. Jenže vloni měli ve výrobě problémy a aktuální údaje ukazují, že reklamací výrazně přibýlo.

Aha, takže historický model už asi nebude relevantní, co?

To jsem právě klientovi říkal. Jenže oni nic měnit nechtějí. Přístup ke kalkulaci rezervy mají ve směrnici a nevidí důvod pro změnu účetní metody.

Počkej, počkej. To si klient plete. To by byla změna odhadu, ne metody. Změnila se výchozí situace, tak by i rezervu měli počítat jinak. Máš nějakou představu, jak vysoká by ta rezerva měla být?

Mám. Udělal jsem si orientační výpočet na základě aktuálních reklamací. Ukázalo se, že rezerva by měla být vyšší tak o tři miliony, což je necelá polovina naší prováděcí materiality. Ale klient s tímhle názorem absolutně nesouhlasí.

To se u odhadů stává dost často. Pokud je ale tvůj odhad založený na relevantních datech, pak je třeba rozdíl považovat za nesprávnost.

Vzhledem k postoji vedení to bude neopravená nesprávnost. Naštěstí obdobné nesprávnosti tam nemají. Ani žádné další významné odhady. Myslím si tedy, že taková neopravená nesprávnost by neměla dopad na výrok.

Pravděpodobně ne. Je třeba to znovu posoudit na samém konci auditu. Nezapomeň náš závěr projednat s vedením a tuto neopravenou nesprávnost dát do prohlášení vedení.

Já vím, to jsme už řešili u jiného klienta. Vedení může napsat, že s mým odhadem nesouhlasí, ale musí prohlásit, že námi navržená úprava je z jejich pohledu nevýznamná.¹

-MCh-

věřiteli a dlužníky. Jako takový byl dosud i věřiteli mlčky respektován, či lépe řečeno tolerován. Obávám se, že je nyní ohrožen přemírou snahy vychýlit tuto rovnováhu dál směrem k dlužníkům. Mám strach, aby se tenhle křehký smír udržel. Už předchozí novely, zejména ta z roku 2019, způsobily, že dosud průměrná míra uspokojení nezajištěných věřitelů v oddlužení ve výši více než 60 % dnes klesá jen někam lehce nad 40 %. A jestli ta pravidla budeme dál rozvolňovat a navíc třeba oddlužení ještě pro všechny zkrátíme na tři roky, budeme jednou rádi, pokud se věřitelům vrátí alespoň 10–20 %. Přejde mi, že provádět v takové kadenci další parametrické zásahy bez hlubší, seriózní, odborné diskuze, bez podkladů nebo výzkumů podpořených vědeckými nebo akademickými pracovišti, kterých tu máme již dostatek a která pracují na vysoké úrovni, prostě bez solidního vyhodnocení dopadů dosavadních změn, je velké riziko.

Ale evropská legislativa nám přeci ukládá provést některé změny v oddlužení.

To ano. Ale vlastní realizace, faktické provedení těch cílů, ke kterým nás evropské právo zavazuje, resp. už jen využití této situace k jakýmkoliv dalším změnám v insolvenčních třeba i nad rámec těch evropských pravidel, je jen a jen na nás. To evropské zadání je pro oblast oddlužení poměrně stručné a útlé.

Ještě krátce, pokud dovolíte, bych se rád vrátil ke kořenům naší právní úpravy oddlužení. Je to bohužel typické pro řadu původně dobrých záměrů, jejichž prvotní myšlenka, která zpočátku přinášela užitek, se později sama stane příčinou neúspěchu či krize. Jsem přesvědčený o tom, že oddlužení, jak ho dnes známe, je obrovským výdobytkem naší doby, jedním ze sociálních pilířů moderní společnosti, záchranou sítí pro ty, kteří svoji dluhovou situaci nezvládlí. Poctivým dlužníkům, přičemž tu poctivost bych tu rád vypíchl, přináší naději na lepší život i víru v to, že svoji dluhovou situaci nějak zvládnou. To považuji za mimořádně důležitý aspekt oddlužení. Není to ale, a ani nemůže být, zadarmo. Náklady, které spolu s tím společnost nese, jsou obrovské. A nemám na mysli jen ty ekonomické, které spočívají především ve ztrátě věřitelů v odepsaných, neuhrazených pohledávkách nebo v provozní nákladovosti justice (platy soudců, administrativy, soudní budovy, jejich vybavení a provoz atd.), ale – a to především – náklady sociálně-kulturní. Nemáte také ten pocit, že dluh se stává běžnou normou a život v dlužích společensky přijatelným modelem? Vyrůstají nám tu už teď generace dětí, které nevnímají dluhy jako něco špatného. A tenhle generační přenos života na dluh představuje podle mého názoru časovanou bombu. Každým dalším plošným, zdůrazňujícím plošným, rozvolňováním insolvenčních pravidel riskujeme mimo jiné i to, že vzorem budoucích generací se stane nezodpovědný dlužník.

Souhlasím, ale dnešní nejen mezinárodní situace může znamenat i pro mnoho jinak solventních skupin obyvatel velké potíže se splácením dluhů.

Také se bojím, že nejen předchozí dva roky s covidem, ale i současné zdražování, možná energetická krize či eskalace napětí v Evropě ohrozí dluhovou problematikou jednotlivce i celé rodiny, u kterých jsme to dosud ani nepředpokládali. Jedním z nástrojů, který jim může pomoci, je nepochybně právě oddlužení. Stát má ale mít i jiné možnosti, jak pomáhat lidem v nouzi. Měl jsem však v poslední době pocit, že prostřednictvím oddlužení chtějí politici řešit vše. To nejde. V paletě možných opatření je to jen jeden z nástrojů, který má být využit, a to jen za určitých specifických podmínek. Nezapomínejme, že oddlužení je především o ochotě dlužníka dobrovolně podstoupit toto veřejné oddlužovací martyrium. Dlužník musí sám chtít, musí mít zájem popasovat se se svými dluhy a musí se k tomu postavit aktivně, musí si zajistit dostatečné příjmy apod. Proto nemůžeme dlužníky do oddlužení jakkoliv nutit, či dokonce násilně převádět třeba z exekucí, což byla mimochodem také jedna z vážně míněných radikálních myšlenek. Pokud sami dlužníci nebudou do oddlužení chtít, nedává pro ně oddlužení smysl. Bez odpovídající aktivity dlužníka by to prostě nefungovalo. A navíc, administrace oddlužení je vážně dost drahá. Vezměte si jen výdaje na insolvenční justici nebo na odměny a výdaje insolvenčních správců, které dnes v základu dosahují s daní měsíčně 1089 korun, resp. 1633 korun (jen pro představu to při pětiletém oddlužení dělá celkově víc než 65 tisíc korun, resp. 97 tisíc korun), přičemž správci dlouhodobě usilují o další navýšení svých odměn i při jeho uvažovaném zkrácení. A k tomu připočtete odepsané ztráty věřitelů v oddlužení ve výši dnes někde kolem 60 %, a v případě dalších uvolnění pravidel třeba i 80 nebo 90 %. Ptám se, komu tohle prospěje? Přesně proto mě nadchla myšlenka milostivého léta. Z hlediska celospolečenských nákladů i z hlediska efektivity to považuji pro konkrétní dlužníky v konkrétní situaci za optimální řešení. Už dlouhodobě totiž tvrdím, že by si stát měl zodpovědně spočítat, zda se mu nákladné a čím dál méně efektivní oddlužení ještě vůbec vyplatí a kam až je ochoten zajít. Opravdu až do situace, kdy věřitelé nedostanou nic, přestože dlužník bude pravidelně splácet, seč bude moct, ale vše spolkne režie oddlužení a odměna insolvenčního správce? Milostivé léto je tak zřejmě prvním důkazem toho, že nějaká podobná úvaha tu proběhla alespoň ve vztahu k exekucím. Nezasloužily by si takovou úvahu i insolvence?

Máme za sebou těžkou dobu pandemie. Během nouzového stavu jste museli vy soudci a insolvenční správci i nadále dodržovat všechny lhůty stanovené insolvenčním zákonem. Poslanecká sněmovna v souvislosti se zmírněním důsledků pandemie mimo jiné schválila novely insolvenčního zákona nazývané „Lex Covid I“ a „Lex Covid II“, jejichž opatření platila po omezenou dobu. Zaznamenali jste na krajském soudě, kde působíte, v současné době zvýšený nárůst insolvenčních návrhů oproti době před pandemií covidu-19?

S nástupem covidu na jaře 2020 vypukla mezi dlužníky panika. A nedivím se jim. Považovali jsme proto u nás na soudu za důležité je co nejdříve uklidnit. Proto jsme ještě v březnu (připomínám, že první indikovaný případ byl z 1. března) vydali opatření, kterým jsme mj. insolvenčním správcům uložili umírněný přístup a zvýšenou péči o dlužníky v této nesmírně tíživé době. Všem jim za to děkuji. Obrovsky ale v tomto směru chválím i tehdejší legislativu, která podle mého názoru v rekordním čase vyprodukovala a parlament pak během asi tří týdnů od předložení schválil zákon, který nás v justici včetně insolvenční justici zprocesoval bez větších ztrát a skoro bych řekl i bez nepřiměřené bolesti.

Rád bych vám tu ale ukázal, jak se někdy dobrý úmysl normotvůrce může obrátit proti samotným dlužníkům: jen letos se už poněkolkrát měnily vstupy pro výpočet tzv. nezabavitelné částky. Ta má dlužníkům zůstat a zajistit jim alespoň minimální životní standard. No jo – dlužníkům sice zůstane o něco víc peněz, které tím pádem automaticky nejdou na splátky, ale řada dlužníků, kteří již dnes tak tak plní splátky do oddlužení, najednou zjistila, že jejich splátky jsou díky tomuto opatření nedostatečné. A tak jim nezbyde nic jiného než posílat do insolvence prostředky z té navýšené nezabavitelné částky, aby jim oddlužení prošlo. Sama vidíte, jak je ten systém citlivý na sebemenší změnu pravidel. Mnohdy je to tanec na ostří nože.

Pokud jde o množství nových návrhů na povolení oddlužení, tak na úroveň slabších let 2017, 2018 jsme se v uplynulém roce plus minus dostali, ale k opravdu mohutným ročníkům, jako byl ten z 2019 nebo asi vůbec dosavadním maximům z let 2013 a 2014, jsme se zatím ani zdaleka nepřiblížili. Je otázkou, jaké časy jsou teď před námi. Obávám se, že aktuální dění v kombinaci s dědictvím po covidu nevěstí nic dobrého...

Žádný zákon nelze podle mého názoru považovat za dokonalý. Novelizací insolvenčního zákona za 14 let jeho existence již bylo poměrně hodně a předpokládám, že k nim bude docházet i v budoucnu. Jakou část či oblast insolvenčního zákona vy osobně v současné době považujete za problematickou, která by se měla co nejdříve řešit?

Insolvence by si v první řadě zasloužily po nějakou dobu legislativní klid. Mnohdy ještě ani nezaschl inkoust na sbírce zákonů a už tu máme další novelu. Podívejte se jen, kolik typů oddlužení tu dnes vedle sebe běží: pořád tu máme oddlužení, kde dlužník musí upokojit své věřitele alespoň z 30 %, a vedle toho se povolují oddlužení, kde tu dlužník vytáhne třeba i na 1 % uspokojení svých věřitelů a přesto bude s největší pravděpodobností na konci oddlužení také osvobozen. Máme tu vedle sebe oddlužení, která standardně trvají pět let, ale také ta,

kde se dlužník dočká osvobození už po třech letech, pokud je třeba starobním důchodcem nebo pokud uspokojí své věřitele alespoň ze 60 %. Do toho přišla covidová legislativa s jejími úlevami vyvolanými pandemickou krizí. A podle další chystané novely tu bude nejspíš oddlužení na tři roky pro všechny, a to bez ohledu na míru uspokojení dlužnickových věřitelů. Nadto bude zcela opačně pojata filozofie ukončování oddlužení, která mi dává smysl: stručně řečeno, dlužník nejdřív bude po určité době (řekněme po třech letech) automaticky osvobozen od dluhů, a teprve po dokončení zpeněžování, které může trvat třeba ještě další tři roky, bude oddlužení splněno.

A do toho nikoliv nevýznamná část správců uvažuje o vlastní komoře. Další by se raději uchýlili pod křídla advokátní komory a část by jich třeba nakonec dál zůstala „na ocet“ pod dohledem ministerstva, pokud by se jich nikdo jiný neujal. To všechno jsou ale zásadní náměty, témata k diskuzi, které obvykle přináší nejvíce změny.

Rychlost legislativních změn způsobuje i to, že Nejvyšší soud mnohdy díky tomu, že určitou dobu trvá, než se k němu nějaká věc dostane, paradoxně judikuje důležité otázky (až) v době (již právě) překonané právní úpravy.

Já vím, že tu opět páchám profesní sebevraždu a pláču na špatném hrobě, ale nemůžu si pomoci, když vidím, jak té insolvenční praxi vlastně ani nedáme šanci popasovat se s novými pravidly a prokázat tak buď kvalitu a funkčnost, nebo naopak odhalit skryté nedostatky.

Tohle asi opravdu obecně platí pro naši legislativu, nejen tu insolvenční. A když už by se tedy mělo něco měnit...?

Mé druhé přání je, aby se jakákoliv budoucí legislativa připravovala v odborné diskuzi s využitím kapacit, poznatků a znalostí zejména odborníků z akademických pracovišť a z praxe, aby legislativa vždy reagovala na prokázané a doložené zkušenosti z oné praxe, aby se neprosazovaly jen návrhy těch, kdo jsou momentálně nejvíce slyšet, ale aby šlo o co nejširší konsensus, abychom ze soudů nedělali jen oddlužovací automaty, ale aby měly dostatečný prostor rozhodovat, a abychom neopouštěli trajektorii změn započatých v polovině minulých dekad směřem k další kultivaci a celkovému zlepšování insolvenčního prostředí. A nezapomínejme přitom, prosím, na osvětu a prevenci!

Na závěr mi dovolu, abych zmínila alespoň některé vaše profesní aktivity. Kromě toho, že působíte jako soudce krajského soudu v Českých Budějovicích, jste zároveň zkušební komisařem u zkoušek insolvenčních správců, působíte v akademické sféře, přednášíte, publikujete. Máte rodinu, jistě spoustu koníčků. Jak to všechno stiháte?

To se jen zdá. Není to asi jen můj dojem, ale mám pocit, že pandemie nás přes všechny ty hrůzy, bolest a utrpení okolo „vrátila domů“. Díky tomu jsem strávil se svými dětmi, se svojí rodinou, za poslední dva roky

mnohem víc času než kdy dřív. A užíval si to. Už bych to nechtěl měnit. Přesto mám ale pocit, že jsem stále ve skluzu.

Dnes už pečlivě vážím, než na něco kývnu. Svůj čas dělím především mezi rodinu, práci na soudě a své studenty na fakultě. A to zhruba v tomto pořadí. Musel jsem se naučit říkat i „ne“. Přestože to mnohdy bolí a ve skrytu duše pak třeba i lituju, protože jsem obecně „nadchávací“ typ. Šel bych klidně do všeho. Ale nejde to. Na druhé straně třeba online přednášení mě vůbec nechytlo, nebaví mě. Chybí mi tam ta bezprostřední interakce s posluchači. A jiné možnosti v uplynulých dvou letech skoro nebyly. Zkoušky jsou z hlediska časového okrajová, jednodenní záležitost. Účastním se maximálně 1–2 x do roka, ale třeba v předchozích dvou covidových letech jsem nebyl, myslím, ani jednou.

A koníčky? No tak na ty už nezbyvá čas téměř vůbec. Jak říkám, někdo jezdí denně na kole nebo běhá, někdo je myslivec někdo chodí na pivo, někdo na kosmetiku nebo do fitka. Já svůj volný čas momentálně raději kromě rodiny věnuji studentům nebo insolvencím. A takhle mě to baví. Třeba právě v letošním roce dokončujeme na fakultě unikátní projekt, který se týká insolvencí a který jsme nazvali „Bankrot jako (vý)hra“. Chtěli bychom nejen studenty učit, že kolaps neznamená konec, že je především potřeba přijít včas, jakmile se vyskytne nějaký problém. Představit insolvence z nejrůznějších perspektiv. Předložit multižánrový pohled na ně. Mám radost z toho, co se nám přes překážky vyvolané covidem podařilo vytvořit. A těším se, až ho budeme moci veřejnosti představit.

Rozhovor vedla Monika Randáková

na pomoc

Dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu

Upozorňujeme, že stanoviska KA ČR jsou založena na současném znění právních předpisů a jejich převažujících interpretacích, které se mohou v budoucnosti změnit. Doporučujeme proto ověřit si závěry uvedené v těchto stanoviscích, pokud bude existovat časová prodleva mezi jejich poskytnutím a praktickým využitím. KA ČR nemůže vydávat závazná stanoviska a nemůže suplovat funkci regulátora účetnictví a auditu. Závazná stanoviska může vydávat pouze soud. KA ČR tedy žádným způsobem neodpovídá za jakoukoli škodu, která by vznikla třetím osobám v souvislosti s využitím prezentovaných názorů. Při zpracování stanovisek vychází pouze z informací, které jí byly poskytnuty. Stanovisko bylo projednáno ve Výboru pro účetní výkaznictví KA ČR.

Rezerva na nevyčerpanou dovolenou

Dotaz

Prosím o sdělení, jaký je váš názor na nutnost tvorby rezervy na nevyčerpanou dovolenou v daném roce?

Dle mého názoru pokud jde o zůstatky dovolené, které budou v novém roce proplaceny např. v případě skončeného pracovního poměru, bude účtována hrubá mzda jako dohadná položka a pojistné z ní jako rezerva.

V případě, že se převádí čerpání dovolené do dalšího roku, tak vyhodnocuji, zda v příštím roce vznikne z důvodu čerpání více dní dovolených zaměstnanců vícenáklad v případě nájmu záskoku nebo brigádníků anebo poklesnou tržby z důvodu absence zaměstnanců. V případě, že ano, tak účetní jednotka má tvořit rezervu, pokud nikoliv, není k rezervě důvod (nevznikne vícenáklad ani nepoklesnou tržby). U většiny klientů totiž vícenáklady ani pokles tržeb nenastávají (vyhodnocuji i v delší časové řadě) a nevidím důvod je nutit k výpočtu a tvorbě rezervy.

V případě, že tvorbu rezervy považujete za nutnou ve všech případech, prosím o zdůvodnění, jaká rizika a ztráty jsou tedy očekávány v případě, že

vícenáklady dle posouzení vznikat nebudou (a ani nikdy historicky nevznikaly), tj. v čem spočívá důvod pro tvorbu rezervy.

Odpověď

V souladu s pracovním právem vzniká zaměstnanci za každý odpracovaný den nárok na poměrnou část dovolené a účetní jednotce závazek, resp. zákonná povinnost, mu tuto dovolenou poskytnout. Pokud zaměstnanec dovolenou, na kterou mu vznikl nárok, v daném roce nevyčerpal a zaměstnavatel mu ji nenahradil, nárok na nevyčerpanou dovolenou zaměstnanci nezaniká a převádí se do dalšího roku. Obdobně nezaniká závazek zaměstnavatele tuto dovolenou poskytnout. Domníváme se proto, že vzhledem k jednoznačné existenci závazku je posuzování vzniku dodatečných nákladů či poklesu tržeb v tomto případě irelevantní.

V souladu s požadavkem ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoÚ“), na úplnost vedení účetnictví je účetní jednotka povinna k rozvahovému dni

vykázat veškeré své závazky, které k datu jejího sestavení existují.

V rámci inventarizace k rozvahovému dni pak má účetní jednotka v souladu s ustanovením § 29 odst. 1 ZoÚ povinnost zjistit existenci nevyčerpaného nároku zaměstnanců na dovolenou a ocenit ho, jako kdyby měl být tento závazek v následujícím období plněn peněžně, tj. dovolená byla proplacena. Pokud by byla hodnota závazku nevýznamná, tj. nesplnila požadavek ustanovení § 19 odst. 7 ZoÚ, může se účetní jednotka rozhodnout tento závazek nevykázat. V ostatních případech musí být závazek z titulu nároku na nevyčerpanou dovolenou v účetní závěrce vykázán.

Vzhledem k tomu, že výše tohoto závazku, stejně tak jako okamžik

a způsob jeho plnění, jsou k rozvahovému dni obvykle nejisté, domníváme se, že by tento závazek měl být vykázán jako rezerva v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 ZoÚ popřípadě jako dohadná položka pasivní.

K problematice rezervy, respektive dohadu, na nevyčerpanou dovolenou byl publikován článek v časopise Auditor č. 4/2020.¹

Upozorňujeme, že dle našeho názoru by účetnictví nemělo zobrazovat transakce na základě daňového posouzení nákladů, a pokud je nevyčerpaná dovolená (hrubá mzda) vykázána jako dohadná položka, tak by stejně mělo být vykázáno i související sociální a zdravotní pojištění.

oddělení metodiky KA ČR

¹ <https://www.kacr.cz/file/6069/2020-auditor-4.pdf>

Co najdete v e-příloze č. 5/2022

Přístup k e-příloze Auditor

E-příloha Auditor vychází souběžně s tištěným časopisem Auditor v elektronické podobě. Pro auditory je ke stažení v uzavřené části webových stránek komory www.kacr.cz, kam se lze dostat pod přihlašovací jménem a heslem.

OBSAH

- Rozdělení podílu v s.r.o. a povinný souhlas valné hromady
- Novinky v oblasti datových schránek, které nás čekají v roce 2022 a 2023
- Investiční fondy a investiční společnosti v českém právu
- Jaké úkony (ne)smí správce daně provádět v rámci vyhledávací činnosti?
- Ochrana osobních údajů zaměstnance
- Zabezpečení osobních údajů a pokuty
- Senát schválil změny na finančním trhu, které vycházejí z předpisů EU
- Kauza Sberbank a započtení pohledávek
- Předvídatelnost rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu v praxi
- Co se v EU nemůže dělat ve skutečném světě, nepůjde ani na internetu

-vk-

AUDITOR č. 5/2022

ročník XXIX

REDAKCE

Komora auditorů ČR
Opletalova 55, 110 00 Praha 1
tel.: 224 212 670, 221 602 289
e-mail: redakce@kacr.cz

REDAKTORKA

Bc. Aneta Boučková

REDAKČNÍ RADA

Ing. Jiří Pelák, Ph.D., předseda
doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.
Jarmila Melichová
Ing. Jiří Mikyňa
Ing. Jan Molín, Ph.D.
Ing. Michal Šindelář, Ph.D.
Ing. Michal Štěpán
Ing. Petr Vácha, Ph.D.

Pravidla pro zveřejňování článků jsou uvedena na webu KA ČR (www.kacr.cz/desatero). Články prochází recenzním řízením redakční rady.

VYDÁVÁ

Komora auditorů České republiky
tel.: 224 212 670, 224 222 178
IČ 70901473

Vydávání povoleno MK ČR 6934
ISSN 1210-9096

INZERCE, SAZBA, DISTRIBUCE

Infomedia, spol. s r.o.
Otradovická 731/11, 142 00
Praha 4, tel.: 607 972 085
e-mail: infomedia@infomedia.cz

TISK

Wendy, spol. s r.o., Mělník

OBJEDNÁVKY A PŘEDPLATNÉ

Komora auditorů ČR
e-mail: kacr@kacr.cz

Vychází 10x ročně

Roční předplatné: 950 Kč

Pro členy KA ČR zdarma

www.kacr.cz

© Komora auditorů ČR